

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. kovo 5 d. Nr. 21RE3-77 (AG3-24/23-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Ramintos Ramanauskienės (pranešėja), Vaidos Jokubauskaitės ir Svetlanos Sinkevičienės, sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, Loretai Gusevienei, dalyvaujant pareiškėjos UAB „duomenys neskelbtini“ atstovams advokatei (duomenys neskelbtini) ir advokato padėjėjui (duomenys neskelbtini), atsakovo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos atstovams (duomenys neskelbtini),

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos UAB „duomenys neskelbtini“ skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja UAB „duomenys neskelbtini“ (toliau – ir pareiškėja arba Bendrovė) 2026 m. sausio 23 d. kreipėsi į Komisiją su skundu „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2025 m. gruodžio 23 d. sprendimo dėl neteisėto atliekų vežimo (dėvėti drabužiai, CMR Nr. NL0001046) Nr. AD5-26697 panaikinimo“ (toliau – skundas), prašydama panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – atsakovas arba Departamentas) 2025 m. gruodžio 23 d. sprendimą Nr. AD5-26697 „Dėl neteisėto atliekų vežimo (dėvėti drabužiai, CMR Nr. NL 0001046)“ (toliau – Sprendimas).

Pareiškėja skunde nurodo, kad atsakovas skundžiamu Sprendimą nusprendė, kad 17 180 kg (17,18 t) dėvėtų drabužių įvežimas į Lietuvos Respubliką pagal CMR Nr. NL 0001046 (siuntos siuntėjas – Nyderlandų Karalystės bendrovė „duomenys neskelbtini“ (toliau – Siuntėjas), gavėjas – UAB „duomenys neskelbtini“, yra nepavojingų tekstilės atliekų (Bazelio kodas B3030, galimi atliekų kodai pagal Atliekų sąrašą – 19 12 08, 20 01 10, 20 01 11) vežimas bei, atsižvelgiant į tai, kad, anot Departamento, šios atliekos buvo vežamos nesilaikant 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (toliau – Reglamentas) 18 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimų, t. y. atliekų vežimas vyko be Reglamentas VII priede nurodytos formos dokumento ir be sutarties, kurioje įtraukti Reglamentas 18 straipsnyje nustatyti įsipareigojimai tarp vežimą organizuojančio asmens ir atliekų gavėjo, toks vežimas pagal Reglamentas 2 straipsnio 35 dalies g punkto iii papunktį laikytinas neteisėtu atliekų vežimu.

Nurodo, kad pareiškėja yra plačiai žinomas parduotuvių tinklas, kuriame jau daugiau nei dvidešimt metų siūloma nebrangiai įsigyti stilingų dėvėtų ir vintažinių drabužių. Be to, pareiškėja taip pat vykdo ir drabužių bei tekstilės atliekų paruošimo naudoti pakartotinai veiklą, pagal išduotą taršos leidimą Nr. (duomenys neskelbtini) veiklavietėje (duomenys neskelbtini), yra registruota Atliekų tvarkytojų valstybės registre (toliau – ATVVR) (kodas – (duomenys neskelbtini). Tai reiškia, kad pareiškėjos veikla, susijusi su dėvėtais drabužiais, Lietuvos Respublikoje kvalifikuojama ir kaip

produktų platinimo veikla, ir kaip atliekų tvarkymo (paruošimo pakartotiniam naudojimui) veikla, t. y. Bendrovės vykdomos veiklos pobūdis yra dvejopas.

Tarp Bendrovės ir Siuntėjo 2025 m. buvo susitarta dėl 17 180 t (*Komisijos pastaba: turėtų būti „kg“*) išrūšiuotų dėvėtų drabužių pirkimo – pardavimo. Faktą, jog šalys susitarė būtent dėl išrūšiuotų dėvėtų drabužių pirkimo – pardavimo, anot pareiškėjos, patvirtina: sąskaita, krovinio pervežimo sutartis, susirašinėjimas, važtaraštis.

Vykdamas Bendrovės įsigytos siuntos transportavimą Vokietijos muitinės pareigūnai 2025 m. balandžio 16 d. informavo Vokietijos kompetentingas institucijas (toliau – Vokietijos KI) apie atliktą transporto priemonės registracijos Nr. (duomenys neskelbtini) (t. y. transporto priemonės, kuria buvo vykdomas Bendrovės įsigytos siuntos transportavimas į Lietuvos Respubliką) patikrinimą ir pateikė informaciją apie įtarimą dėl galimo neteisėto atliekų vežimo. Vokietijos muitinės pareigūnams įtarimą dėl siuntos sukėlė: 1) siuntą gabenančios transporto priemonės žymėjimas „A“ raide, nurodančia, kad vežamos atliekos; 2) aplinkybė, kad transporto priemonės puspriekabėje pakrauti didmaisiai, kurių viduje – įvairių tekstilės gaminių mišinys. Vokietijos kompetentinga institucija apie įtarimą dėl galimo neteisėto atliekų vežimo informavo Departamentą bei pateikė šią informaciją krovinio išsiuntimo kompetentingai institucijai – Nyderlandų kompetentingai institucijai (toliau – Nyderlandų KI).

2025 m. balandžio 17 d. Nyderlandų KI informavo Departamentą ir Vokietijos KI, jog siunta nėra tekstilės atliekos, siunta yra produktas (t. y. dėvėti tekstilės gaminiai), kadangi yra išrūšiuota taip, kad gali būti pateikta rinkai kaip dėvėti drabužiai.

Departamentas 2025 m. liepos 15 d. sprendimu Nr. SPR1-1492 „Sprendimas atlikti neplaninį ūkio subjekto patikrinimą“ pradėjo Įmonės neplaninį patikrinimą. Neplaninio patikrinimo metu Departamento pareigūnai vizualinės krovinio apžiūros neatliko. 2025 m. lapkričio 5 d. Departamento Aplinkos kokybės departamento Atliekų tvarkymo kontrolės skyrius surašė Patikrinimo aktą Nr. PA-4396 (toliau – Patikrinimo aktas), kuriuo Bendrovės iš Siuntėjo įsigytą dėvėtų drabužių siuntą pripažino tekstilės atliekomis.

Patikrinimo akto pagrindu buvo priimtas Sprendimas, kuris, kaip teigia pareiškėja, yra akivaizdžiai neteisėtas ir nepagrįstas, kadangi: 1) atsakovas nepagrįstai dėvėtiems drabužiams (tekstilės gaminiams) priskyrė tekstilės atliekų statusą, nepagrįstai neatsižvelgė ir tik nuomone, o ne faktų, laikė statusą, kurį suteikė pats Siuntėjas – Nyderlandų Karalystės bendrovė „Stiching Sympany“, nurodydama, kad siunta = produktas, t. y. dėvėti drabužiai (tekstilės gaminiai), o ne tekstilės atliekos; 2) atsakovas nepagrįstai Bendrovės vykdytą tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) persikirstymą ir prekinės išvaizdos jiems suteikimą, atliekamą prieš išvežiojant dėvėtus drabužius į konkrečias Bendrovės parduotuves, prilygino paruošimui pakartotiniam naudojimui; 3) atsakovas nepagrįstai suabsoliutino ir formalizavo „sertifikatų“ bei kitų dokumentų, patvirtinančių dėvėtų drabužių dezinfekavimą ir tinkamumo naudoti svarbą, nusprenddamas suteikti tekstilės atliekų statusą Bendrovės iš Siuntėjo įsigytai siuntai. Tokiais veiksmais atsakovas ne tik pažeidė gero viešojo administravimo principą bei fundamentaliuosius teisingumo, protingumo bei sąžiningumo principus, priėmė Sprendimą, kuris neatitinka individualiam administraciniam teisės aktui keliamų reikalavimų.

Pareiškėja skunde cituoja aktualias Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ATĮ), 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų (toliau – Direktyva) nuostatas, nurodo, jog Departamentas Sprendime iš esmės ignoravo pačių „atliekų“ sąvoką ir Europos Sąjungos teisingumo teismo (toliau – ESTT) praktiką dėl šios sąvokos aiškinimo ir teisinio reglamentavimo tikslų, todėl visiškai nepagrįstai tekstilės gaminius (dėvėtus drabužius) priskyrė atliekomis.

Pareiškėjos teigimu, akivaizdu, jog ne bet kuri medžiaga, ar daiktas apskritai laikytini atliekomis ATĮ prasme. Vertinant, kad ATĮ 2 straipsnio 6 punkto prasme atliekomis apskritai gali būti laikomos tik tokios medžiagos ar daiktai, kurių turėtojas arba nori atsikratyti, arba privalo tai padaryti, todėl akivaizdu, kad pirmasis ir esminis etapas, siekiant „objektą“ priskirti atliekomis, yra subjektyvusis atliekų turėtojo, darytojo noras, t. y. tikslas atsikratyti daiktu ar atsikratymas. Nenustačius objekto turėtojo tikslo šiuo objektu atsikratyti, objekto apskritai negalima priskirti atliekomis. Pareiškėja teigia, kad pagal bendrąsias įrodinėjimo taisykles būtent institucijai tenka

pareiga ne tik neginčijamai nustatyti, tačiau ir įrodyti esminę aplinkybę – šiuo atveju dėvėtų drabužių Siuntėjo subjektyvųjų tikslą atsikratyti dėvėtais drabužiais, o ne juos parduoti pagal tikslinę paskirtį (parduoti su tikslu dėvėti) Bendrovei.

Pareiškėja nurodo, jog atliekų sąvoką reikia aiškinti funkciškai, o ne formaliai: svarbu suprasti, jog dėvėti drabužiai gali ir turi tikslą būti pakartotinai naudojami – esminis aspektas Direktyvos ir ATĮ kontekste turėtų būti Siuntėjo subjektyvus tikslas ir elementarus bei teisėtas Pareiškėjo siekis šiuos produktus naudoti pagal jų tiesioginę paskirtį, t. y. parduoti kaip drabužius dėvėjimui. Į ATĮ net įtraukta tokius atvejus paaiškinanti specialioji pakartotinio naudojimo sąvoka (ATĮ 2 straipsnio 50 dalis: pakartotinis naudojimas – veikla, kai prie atliekų nepriskiriami produktai ar jų sudedamosios dalys vėl naudojami tam pačiam tikslui, kuriam buvo sukurti).

Pažymi, jog Lietuvos teismų praktikoje (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012m. lapkričio 5 d. nutartis byloje Nr. N-261-997-12) nurodoma, kad negalimos tokios situacijos, kada vienoje Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėje narėje medžiaga nėra laikoma atlieka, o kitoje – atlieka. Tokios situacijos iš esmės negalimos ypač tais atvejais, kada ES valstybės narės, kurioje veikia produktų siuntėjas, medžiagos nėra laikomos atliekomis, o ES valstybės narėje, kurioje veikia prekės gavėjas, jau būtų laikoma atliekomis. Šios nuostatos grindžiamos tuo pačiu esminiu principu – kas yra laikoma atliekomis nustato to objekto turėtojas (atliekų gamintojas), t. y. šiuo atveju Nyderlandų bendrovė (Siuntėjas), o ne vėlesnis šio objekto pirkėjas ar naudotojas.

Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad ji su Siuntėju susitarė ne dėl tekstilės atliekų, o dėl produkto, t. y. tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) įsigijimo. Šias aplinkybes patvirtina tiek tarp šalių vykęs susirašinėjimas dėl tekstilės gaminių įsigijimo, tiek ir Siuntėjo finansinės apskaitos dokumentai, kurių pagrindu šalių susitarimas buvo materializuotas. Atsižvelgiant į tarp šalių sudarytą susitarimą, Siuntėjas, įsipareigojęs parduoti Bendrovei tekstilės gaminius (dėvėtus drabužius), pagal teisės aktus atlikęs visus tekstilės atliekų paruošimo pakartotiniam naudojimui veiksmus, pateikė juos siuntos pervežimą į Lietuvos Respubliką vykdžiusiai įmonei. Bendrovė, sudarydama sutartį su logistikos bendrove, susitarė ne dėl tekstilės atliekų, o dėl tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) vežimo.

Pažymi, kad Siuntėjas Bendrovei parduotas prekes laikė ne tekstilės atliekomis, o tekstilės gaminiams (dėvėtais drabužiais), kurie susidarė atlikus paruošimo pakartotiniam naudojimui veiksmus, t. y. iš turimo srauto buvo atskirtos atliekos (pašalintos šiukšlės, plastikiniai maišeliai, netinkami naudoti gaminiai), o po šios operacijos gauti tekstilės gaminiai (dėvėti drabužiai) buvo paruošti tolimesniam naudojimui, todėl jokie pakartotinio paruošimo tolimesniam naudojimui veiksmai neturėjo ir negalėjo būti atliekami – tai patvirtina būtent Siuntėjo kompetentingos institucijos atstovo pozicija dėvėtų drabužių atžvilgiu (Patikrinimo akto 5 psl.): „Dėkoju už Jūsų laišką. Atsižvelgiant į jį, susisiekiu su „duomenys neskelbtini“ įmone ir kalbėjasi su poniu (duomenys neskelbtini). Šią siuntą sudaro surūšiuoti drabužiai, kurių paskirtis – pardavimas kaip drabužių gaminių. „duomenys neskelbtini“ įmonė mums yra žinoma. Kai kurie srautai yra tvarkomi kaip atliekos pagal kodą B3030. Medžiaga tuomet yra tik preliminariai išrūšiuojama. Šiuo atveju medžiaga yra išrūšiuota taip, kad gali būti pateikta rinkai kaip naudoti drabužiai. Tai taip pat patvirtina krovinio paskirties vieta – dėvėtų drabužių parduotuvė (duomenys neskelbtini). Remdamasis savo išvadomis, krovinį priskiriu prie produktų.“

Visos šios aukščiau nurodytos aplinkybės suponavo akivaizdų faktą – Siuntėjas neturėjo nei tikslo, nei pareigos atsikratyti išrūšiuotais tekstilės gaminiams (dėvėtais drabužiais), o Siuntėjo sprendimas ir visi iš to sekantys Siuntėjo veiksmai buvo akivaizdžiai ir vienareikšmiškai nukreipti būtent į produkto, o ne atliekos statuso suteikimą Bendrovės įsigyti tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) siuntai. Tai reiškia, kad vertinant jau vien šiuo aspektu, pagal galiojančią teisinę reglamentavimą bei Lietuvos teismų ir ESTT praktiką atsakovas neturėjo teisės tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) siuntai priskirti tekstilės atliekų statuso, kadangi privalėjo visų pirma vertinti faktinius duomenis, kuriuos nurodė būtent Siuntėjas ir Nyderlandų KI.

Dėl atsakovo argumento, kad „nustatyta, jog krovinyje importuotas su tikslu jį apdoroti atliekų tvarkymo įrenginyje ir paruošti pakartotinai panaudoti. <...> Taigi krovinio naudojimo tikslas – paruošimas pakartotinai naudoti, kuris yra atliekų tvarkymo veikla.“ pareiškėja nurodo, kad nei ginčo teisinius santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose, nei teismų praktikoje nėra ir nebuvo

numatytos pareigos pareiškėjai antrą kartą atlikti gautų tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) paruošimo pakartotiniam naudojimui veiksmų, o tai, kad gavusi Siuntėjo siuntą pareiškėja atliko gautos drabužių siuntos perskirstymą pagal kategorijas (ir būtent perskirstymo, o ne kitus veiksmus, pareiškėja ir atliko) vertinant gautus dėvėtus drabužius pagal kokybę, madą, sezoną ir gaminių tipą bei suteikė dėvėtiems drabužiams prekinę išvaizdą prieš išveždama šiuos dėvėtus drabužius į atskiras prekybos vietas nėra ir negali būti laikoma paruošimu pakartotinai naudoti, t. y. atliekų tvarkymo veikla. Jokių Siuntėjo siuntos apdorojimo veiksmų pareiškėja savo veiklavietėje (duomenys neskelbtini), neatliko ir atlikti negalėjo, kadangi tam objektyviai poreikio nebuvo. Gautos siuntos perskirstymas į 200-250 kategorijas pagal kokybę, madą, sezoną ir gaminių tipą nėra ir negali būti prilyginama apdorojimo veiklai.

Pareiškėja paaiškino, kad jos veiklavietėje, adresu (duomenys neskelbtini), vykdoma ne tik tekstilės atliekų paruošimo naudoti pakartotinai veikla pagal išduotą taršos leidimą, tačiau šioje vietoje yra įsikūrusi ir pareiškėjos administracija, taip pat vykdoma ir tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) perskirstymo pagal kategorijas, kokybę, madą, sezoną, gaminių tipą bei prekinės išvaizdos suteikimo veikla, kuri jokiais atvejais nėra tapati Sprendimu deklaruojamai paruošimo pakartotiniam naudojimui (atliekų tvarkymo) veiklai. Vien dėvėtų drabužių išsegmentavimas vertinant savo veiklos specifiką (pagal parduotuves, kuriose parduodami geresnės/prastesnės kokybės dėvėti drabužiai, sezonus, gamintojus, dydžius ir pan.) jokiais atvejais nėra ir net logiškai vertinant negali būti atliekų tvarkymo veikla. Tai, kad Siuntėjo siunta buvo pristatyta adresu, kuriuo pareiškėja vykdo ir tekstilės atliekų tvarkymo veiklą savaime nesuponuoja ir negali suponuoti, jog pareiškėja šiuos veiksmus atliko. Tuo tarpu atsakovas Sprendimu tiesiog konstatavo, kad pareiškėjos veiklavietėje, adresu (duomenys neskelbtini), pareiškėja vykdo atliekų tvarkymo, o ne dėvėtos tekstilės produktų prekybą, todėl vien pristatymas šiuo adresu neva suponavo faktą, kad gavus Siuntėjo siuntą būtent ši veikla ir buvo vykdoma.

Tai, kad tekstilės gaminiai (dėvėti drabužiai) buvo transportuojami pareiškėjai didmaišiuose, neišsegmentuoti (kaip gaminių mišinys) pagal pareiškėjos prekybos veiklos vykdymo specifiką (kategorijas, sezoniškumą, madą, gaminių tipą ir kt.) poreikio paruošti pakartotiniam naudojimui dėvėtus drabužius taip pat nei įrodo nei gali įrodyti – būtent pareiškėja turi savo vidines tvarkas, vidinę politiką, geriausiai išmano savo prekybos veiklos specifiką, egzistuojančią paklausą ir gali geriausiai nuspręsti, kaip segmentavimas (paskirstymas) į konkrečias prekybos vietas turi būti atliekamas.

Dėl atsakovo argumento, kad Bendrovė nepateikė krovinio dezinfekcijos (dezinsekcijos) pažymėjimo, kuris įrodytų, kad parduodamos dėvėtos prekės nedarys žalos žmogaus sveikatai ir aplinkai, pažymėjo, kad Sprendimu atsakovas visiškai neatsižvelgė į faktą, jog tekstilės pakartotinio naudojimo industrijos praktika nenumato sertifikatų kiekvienam išrūšiuotam drabužiui ar kroviniui. Jokie galiojantys teisės aktai nenumato pareigos sertifikuoti dėvėtus drabužius. Nepaisant to, jog Departamentas su šiomis pareiškėjos nurodytomis aplinkybėmis sutiko (Sprendimo 8 psl. paskutinė pastraipa), vis viena suabsoliutino sertifikavimo svarbą bei poreikį, šias aplinkybes ignoruodamas (bei, pats sau iš esmės prieštaraudamas), negana to, keldamas pareiškėjai reikalavimus, kurie objektyviai negali būti (ir neprivalo būti) įgyvendinami. Nepagrįstai Patikrinimo aktu bei Sprendimu buvo ignoruoti ir pareiškėjos bei Siuntėjo pateikti KIWA sertifikatai, patvirtinantys Bendrovės bei Siuntėjo veiklos atitiktį kokybės standartams, kurie neabejotinai įrodė faktą, jog Bendrovės įsigyti tekstilės gaminiai (dėvėti drabužiai): 1) yra tinkami konkrečiam naudojimui tikslui pagal pirminę paskirtį; 2) atitiko techninius ir saugos reikalavimus; 3) nekėlė neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai. Paminėjo ir tai, jog Departamento Sprendimo nepagrįstumą suponuoja ir faktas, jog dezinfekciją patvirtinančio dokumento nebuvimas nepaverčia dėvėtų drabužių (produkto) atlieka.

Departamentas iš dalies ignoravo ir neatsižvelgė į Siuntėjo ir pareiškėjos turimų ir atsakovui pateiktų KIWA sertifikatų esmę ir turinį šiame kontekste. Pažymėjo, jog remiantis paties sertifikuotojo, t. y. KIWA Nederland B.V. Departamentui pateikta informacija, tiek Siuntėjas, tiek pareiškėja yra sertifikuotos bendrovės, kurios savo veikloje ne tik laikosi privalomų standartų, tačiau ir periodiškai yra tikrinamos dėl minėtų standartų atitikties, o tai patvirtina turimi ir galiojantys sertifikatai. KIWA sertifikatai patvirtina, kad įmonės atitinka standartus, Siuntėjo veikla (be kitų)

atitinka naudotų tekstilės gaminių rūšiavimo standartą, kas savaime reiškia, jog Siuntėjas užtikrina reikiamų veiksmų atlikimą prieš siunčiant prekes pareiškėjai, t. y. akivaizdu, kad šių duomenų pakanka konstatuoti ne tik Siuntėjo tikslui (siųsti ne atliekas, o gaminius), bei užtikrinti atitiktį ATĮ 3² straipsnio 1 dalies prasme.

Bendrovė, aiškindama Departamentui situaciją po Siuntėjo siuntos gavimo konkrečiai nurodė, jog „Čia drabužiai skirstomi į 200-250 kategorijų pagal kokybę, madą, sezoną ir gaminių tipą“ Patikrinimo akto, priedo Nr. 2 146-148 psl.). Atkreipė dėmesį, kad skirstymo veiksmai, kurie ir buvo atlikti Bendrovei gavus Siuntėjo siuntą, Departamento niekaip negalėjo būti prilyginami atliekų tvarkymo – apdorojimo – veiklai, nepaisant išsireiškimų, kuriuos Bendrovė teikdama savo paaiškinimus pavartojo, kadangi skirstymo, paskirstymo veiksmai analizuojant potencialią prekybos rinką, absoliučiai neatitinka atliekų tvarkymo veiklos esmės bei tikslų.

Pareiškėja akcentuoja, jog Departamentas savo Sprendime (3 psl. paskutinė pastraipa) nurodo, jog „Todėl tiek Nyderlandų Karalystės, tiek Lietuvos Respublikos ūkio subjektai, vykdančys veiklą, susijusią su naudotų (dėvėtų) drabužių surinkimu, rūšiavimu ar tiekimu, privalo užtikrinti ir pagrįsti dokumentais (pvz., dezinfekcijos / valymo dokumentais, atitikties įrodymais) pagal taikytinus išsiuntimo šalies ir paskirties šalies reikalavimus, kad šie drabužiai buvo tinkamai paruošti pakartotiniam naudojimui t. y. dezinfekuoti arba išvalyti ir kad jų naudojimas nesukelia neigiamo poveikio aplinkai ar žmonių sveikatai“. Nyderlandų KI savo ruožtu yra aiškiai ir nedviprasmiškai nurodžiusi, jog: „Šiuo atveju medžiaga yra išrūšiauta taip, kad gali būti pateikta rinkai kaip naudoti drabužiai“. Tai reiškia, kad Nyderlandų KI Departamentui aiškiai patvirtino, jog Siuntėjo siunta buvo tinkamai paruošta pakartotiniam naudojimui ir jokių papildomų klausimų Departamentui dėl šios aplinkybės nebeturėjo kilti, ypatingai vertinant faktą, kad Siuntėjas turi visus sertifikatus, patvirtinančius Siuntėjo veiklos atitiktį kokybės standartams.

Ginčas nagrinėjamu klausimu keliamas iš esmės dėl faktinių aplinkybių vertinimo, t. y. dėl to, ar tinkamai ir pagrįstai, turėdamas tam faktinį bei teisinį pagrindą, atsakovas Bendrovės iš Siuntėjo įsigytiems tekstilės gaminiams (dėvėtiems drabužiams) priskyrė tekstilės atliekų teisinį statusą bei nustatė neteisėtą atliekų vežimo aplinkybę.

Pareiškėja yra įsitikinusi, kad atsakovui savarankiškai neatlikus Bendrovės įsigytų tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) apžiūros (kas pažymėta ir Sprendimo 5 psl.), vien iš Vokietijos KI pateiktų fotonuotraukų bei nepagrįstai, nesąžiningai ignoruojant Nyderlandų KI bei Bendrovės pateiktą informaciją, duomenis bei dokumentus bei juos interpretuojant, atsakovas neturėjo teisinio pagrindo spręsti, kad tekstilės gaminiai (dėvėti drabužiai) Bendrovės įsigyti iš Siuntėjo buvo ne produktas, tačiau tekstilės atliekos. Dar daugiau, tiek priimant Patikrinimo aktą, tiek Sprendimą, atsakovas neturėjo teisinio pagrindo ir negalėjo reikalauti iš pareiškėjos pateikti sertifikavimo dokumentus, kurie nei turi egzistuoti, nei realiai egzistuoja, t. y. atsakovas neturėjo teisinio pagrindo reikalauti iš pareiškėjos pateikti tai, kas neįmanoma, o vėliau Sprendimą motyvuoti aplinkybe, kad nepateikta tai, ko pateikti buvo objektyviai neįmanoma.

Pareiškėja papildomai pažymi, kad Sprendimu Departamentas iš esmės pasisakė dėl dviejų reikšmingų aspektų: tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) statuso, priskirdamas juos tekstilės atliekomis, ir šios nepagrįstos pozicijos pagrindu nustatydamas tariamą neteisėtą tekstilės atliekų vežimą. Pareiškėja šiame skunde apie tariamą neteisėtą tekstilės atliekų vežimą iš esmės nepasisako, kadangi Departamento Sprendimas dėl neteisėtų tekstilės atliekų vežimo yra tiesiogiai susijęs su Sprendimo dalimi, kuria tekstilės gaminiams (dėvėtiems drabužiams) nepagrįstai ir neteisėtai buvo priskirtas tekstilės atliekų statusas.

Atsakovas Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos atsiliepime į skundą nurodė, kad su juo nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodė, kad 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (toliau – ir Reglamento) 50 straipsnio 4a ir 4b dalys suteikia kompetentingoms institucijoms teisę patikrinimo metu reikalauti įrodymų, patvirtinančių, kad vežama medžiaga nėra atliekos, ir, jų nepateikus, padaryti išvadą, jog vežimas laikytinas atliekų vežimu. Taigi, būtent, institucijoms, o ne atliekų turėtojui, priskirta pareiga ir kompetencija atlikti

galutinį teisinį krovinio statuso vertinimą. Reglamento 28 straipsnio 1 dalis papildomai nustato, kad tais atvejais, kai išsiuntimo ir paskirties kompetentingos institucijos nesutaria dėl medžiagos klasifikavimo, nagrinėjama medžiaga laikoma atliekomis, nepažeidžiant paskirties valstybės teisės taikyti savo nacionalinius teisės aktus. Todėl kitos valstybės narės institucijos ar atliekų turėtojo nuomonė nėra prejudicinė Lietuvos Respublikos kompetentingai institucijai. Atsižvelgiant į tai atsakovas daro išvadą, kad atliekų statusas tarpvalstybinio vežimo kontekste nustatomas ne pagal vien turėtojo deklaruojamą valią, bet pagal objektyvias faktines aplinkybes, pateiktus įrodymus ir taikomus teisės aktų kriterijus. Teigia, kad pareiškėja nepateikė pakankamų ir patikimų dokumentų, įrodančių, kad ginčijamas krovinytis vežimo metu atitiko ATĮ 3² straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, todėl Departamento atliktas krovinio pripažinimas atliekomis yra teisėtas, pagrįstas ir atitinkantis Europos Sąjungos teisės aktų bei suformuotos teisminės praktikos reikalavimus.

Atsižvelgiant į tai, kad krovinytis keliavo iš įmonės, kuri yra atliekų tvarkytoja (ši faktą patvirtino Nyderlandų (toliau – ir NL) kompetentinga institucija savo el. laiške, kuriame taip pat išreiškė nuomonę dėl vežimo teisėtumo), Departamentas, siekdamas visapusiškai įvertinti ar krovinytis gali būti produktas, remdamasis ATĮ 3(2) straipsnio 1 dalimi vertino, ar krovinytis atitinka atliekų nebelaikymo atliekomis sąlygas ir skundžiamame Sprendime aiškiai motyvavo kurias sąlygas krovinytis atitinka, o kurių ne: pirma, „medžiaga ar daiktas skirtas naudoti konkrečiam tikslui“ – nustatyta, kad krovinytis importuotas su tikslu jį apdoroti atliekų tvarkymo įrenginyje ir paruošti pakartotinai panaudoti. Įmonė nepateikė įrodymų, kad krovinytis iškart buvo realizuotas ir parduotas kaip produktas; antra, parduodamos dėvėtos prekės turi turėti dėvėtų drabužių (avalynės) dezinfekcijos (dezinsekcijos) pažymėjimą. Taigi ūkio subjektai prekiaudami dėvėtomis prekėmis turi prievolę užtikrinti, kad parduodamos dėvėtos prekės nedarys žalos žmogaus sveikatai.

Teigia, jog iš byloje surinktų įrodymų visumos nėra atmestina tikimybė, jog dėvėtų drabužių maišuose, kuriuos gabeno pareiškėja, nėra įsimaišusių neleistinų prekiauti daiktų – apatinio trikotažo kūdikiams ir vaikams iki 3 metų, vaikiškos avalynės, minkštų žaislų. Bet to, byloje nėra ir drabužių (avalynės) dezinfekcijos (dezinsekcijos) pažymėjimo.

Sprendime nebuvo ignoruotos faktinės aplinkybės – priešingai, jos buvo vertintos kompleksiskai. Nustatyta, kad ginčijami dėvėti drabužiai vežimo metu nebuvo galutinai atrinkti, jų tinkamumas pakartotiniam naudojimui nebuvo patvirtintas objektyviais dokumentais, o pats krovinytis buvo gabenamas į atliekų tvarkymo įrenginį tolimesniam rūšiavimui ir apdorojimui. Tokios aplinkybės pagal Direktyvą ir nacionalinę teisę būdingos būtent atliekų paruošimo naudoti pakartotinai veiklai, kuri laikoma atliekų naudojimu, o ne produktu rinkai parengto gaminio tiekimu.

Pareiškėja nepagrįstai teigia, kad atliekų priskyrimo esminė ir lemiamą sąlyga yra vien subjektyvus atliekų turėtojo tikslas atsikratyti daiktu, o nenustačius tokio tikslo objektas apskritai negali būti laikomas atliekomis. Toks aiškinimas yra pernelyg siauras, neatitinka galiojančio teisinio reglamentavimo ir ESTT suformuotos praktikos. ESTT ne kartą yra konstatavęs, kad „atsikratymo“ sąvoka apima ne tik tiesioginį norą atsikratyti, bet ir situacijas, kai: 1) daiktas nebeatitinka pirminės paskirties, jo tolesnis naudojimas galimas tik po papildomo apdoravimo, 2) daiktas perduodamas kitam subjektui būtent tam, kad būtų atrinktas, apdorotas ar pašalintas, 3) arba jo laikymas ar naudojimas sukelia pareigą laikytis atliekų tvarkymo reikalavimų. Todėl atliekų turėtojo tikslo nenustatymas tiesioginiu ar deklaratyviu būdu savaime nereiškia, kad objektas negali būti priskirtas atliekomis, jeigu objektyvios aplinkybės rodo faktinį atsikratymą ar ketinimą atsikratyti Direktyvos prasme.

ESTT praktikoje nuosekliai pabrėžiama, kad ketinimas pakartotinai naudoti daiktus pats savaime nepanaikina jų atliekų statuso, jeigu vežimo metu jie dar nėra pasiekę tokios būklės, kad galėtų būti naudojami tiesiogiai ir be papildomo apdoravimo. ATĮ 2 straipsnio 50 dalyje įtvirtinta „pakartotinio naudojimo“ sąvoka aiškiai taikoma tik tiems produktams ar jų sudedamosioms dalims, kurie nepriskiriami atliekomis. Tuo tarpu tais atvejais, kai daiktai prieš galimą pakartotinį naudojimą turi būti atrinkti, išrūšiuoti, išvalyti, suremontuoti ar kitaip apdoroti, taikytina „paruošimo naudoti pakartotinai“ sąvoka, kuri pagal ATĮ laikoma atliekų naudojimo veikla. Remiantis išdėstytu, įstatymų leidėjas aiškiai atskiria produktus, jau tinkamus pakartotiniam naudojimui, nuo atliekų, kurios tik gali tapti tinkamos po atliekų tvarkymo veiklą. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad ginčijami dėvėti

drabužiai vežimo metu nebuvo galutinai atrinkti pagal tinkamumą dėvėti, jų būklė ir atitiktis produkto reikalavimams nebuvo patvirtinta dokumentais, o pats krovinys buvo gabenamas į subjektą, vykdančią atliekų tvarkymo veiklą. Akivaizdu ir surinkta bylos medžiaga patvirtina faktą, jog nustatytos tokios aplinkybės, kad buvo vežama (remiantis bylos medžiaga) atliekos, skirtos paruošti naudoti pakartotinai, o ne produktai, kurie jau gali būti tiesiogiai parduodami galutiniam vartotojui.

Direktyvos reikalavimai yra perkelti į Nyderlandų nacionalinius teisės aktus. Todėl tiek Nyderlandų Karalystės, tiek Lietuvos Respublikos ūkio subjektai, vykdančys veiklą, susijusią su naudotų (dėvėtų) drabužių surinkimu, rūšiavimu ar tiekimu, privalo užtikrinti ir pagrįsti dokumentais (pvz., dezinfekcijos / valymo dokumentais, atitikties įrodymais) pagal taikytinus išsiuntimo šalies ir paskirties šalies reikalavimus, kad šie drabužiai buvo tinkamai paruošti pakartotiniam naudojimui t. y. dezinfekuoti arba išvalyti ir kad jų naudojimas nesukelia neigiamo poveikio aplinkai ar žmonių sveikatai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. liepos 3 d. įsakymo Nr. 372 „Dėl prekybos dėvėtomis prekėmis“ 2 punktu parduodamos dėvėtos prekės turi turėti dėvėtų drabužių (avalynės) dezinfekcijos (dezinsekcijos) pažymėjimą. Taigi ūkio subjektai prekiaudami dėvėtomis prekėmis turi prievolę užtikrinti, kad parduodamos dėvėtos prekės nedarys žalos žmogaus sveikatai.

Atkreipė dėmesį, kad dėvėtų drabužių ir tekstilės gaminių tiekimas į Lietuvos Respublikos rinką pakartotiniam panaudojimui galimas tik užtikrinus jų dezinfekciją ir turint tinkamai parengtą dezinfekcijos (dezinsekcijos) pažymėjimą ir (ar) kitus valymo / higienos užtikrinimo dokumentus. Taip pat dėvėtiems drabužiams ir tekstilės gaminiams taikomas 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/988 dėl bendrosios gaminių saugos ir kuriuo panaikinama Direktyva 2001/95/EB (toliau – Reglamentas 2023/988). Pagal Reglamento 2023/988 2 straipsnio 3 punktą, jo nuostatos taikomos rinkai pateiktiems ar patiektiems naujiems, naudotiems, pataisytiems ar atnaujintiems gaminiams, išskyrus gaminius, kurie turi būti pataisyti ar atnaujinti prieš naudojimą ir yra aiškiai pažymėti kaip tokie. Tai patvirtina, kad naudoti tekstilės gaminiai, kurie dar nėra parengti pakartotiniam naudojimui ir (ar) nėra tinkamai įvertinti bei dokumentuoti, negali būti laikomi produktais vien tik dėl to, kad ateityje planuojama juos panaudoti pakartotinai.

Nagrinėjamu atveju, Vokietijos muitinės pareigūnai 2025 m. balandžio 16 d. informavo Vokietijos federalinę aplinkos agentūrą (toliau – ir Vokietijos KI) apie atliktą transporto priemonės registracijos Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Transporto priemonė) patikrinimą ir pateikė informaciją apie įtarimą dėl galimo neteisėto atliekų vežimo. Vokietijos muitinės pareigūnai Vokietijos KI pateikė: tarptautinį krovinių važtaraštį (CMR) Nr. NL 0001046, kuriame nurodyta, kad vežamas krovinys „dėvėti drabužiai“; gavėjo pranešimą apie atliekų surinkėjus, vežėjus, prekiautojus ir tarpininkus įmonei (duomenys neskelbtini), kuriuo pranešama, kad įmonė užsiima atliekų vežimo veikla, pranešimo 4 punkte nurodyta, kad įmonė gali vežti tik nepavojingas atliekas; Latvijos Respublikos Susisiekimo ministerijos Valstybinės UAB „Kelių transporto direkcija“ patvirtintą kopiją Nr. EK-00899/376219 tarptautiniam komerciniams krovinių vežimui keliais, išduotą pagal licenciją Nr. KS-04594; „Visser Assen Recycling BV“ kvitą Nr. 226363; Transporto priemonės registracijos dokumentus; Transporto priemonės ir krovinio foto fiksacijas (9 vnt.), kuriose Vokietijos muitinės pareigūnai užfiksavo transporto priemonę, pažymėtą raide „A“, nurodančia, kad vežamos atliekos. Nuotraukose matyti puspriekabėje pakrauti didmaišiai, kurių viduje – įvairių tekstilės gaminių mišinys, be jokių rūšiavimo požymių, drabužiai sumesti bet kaip, nešvarūs (megztinis padengtas baltais plaukais, mėlynos spalvos audinys su ryškiomis dėmėmis, išteptas baltas drabužis). Puspriekabės gale taip pat užfiksuota nesupakuota krovinio dalis – drabužiai supilti netvarkingoje krūvoje.

Atsakovas nurodo, kad Nyderlandų KI įvertinus įmonės „duomenys neskelbtini“ paaiškinimus ir aplinkybę, kad krovinys vežamas į dėvėtų drabužių parduotuvę, krovinį pripažino produktu (toliau – ir Nuomonė). Departamentui nebuvo pateikta informacija apie atliktą Siuntėjo (duomenys neskelbtini) patikrinimą, taip pat nebuvo pateikta informacija ar nuorodos į konkrečius Nyderlandų Karalystėje galiojančių nacionalinių teisės aktų kriterijus, kuriais remiantis Nyderlandų KI krovinį pripažino produktu. Pažymėjo, kad Nyderlandų KI Nuomonė yra jos kompetentingos

institucijos vertinimas, grindžiamas Siuntėjo pateikta informacija ir prielaida, kad kroviny bus tiesiogiai tiekiamas rinkai per parduotuvę, tačiau šis vertinimas nėra nei prejudicinis Lietuvos Respublikai, nei savaime įrodo, kad kroviny atitiko atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijų. Pagal Reglamentą ir jo 28 straipsnio 1 dalį, jei išsiuntimo ir paskirties kompetentingos institucijos nesutaria dėl klasifikavimo, kai reikia nustatyti, ar medžiaga yra atliekos, ar ne, nagrinėjama medžiaga laikoma atliekomis, nepažeidžiant paskirties šalies teisės taikyti savo teisės aktus, jei jie neprieštarauja Europos Sąjungos teisei.

Departamentas 2025 m. liepos 15 d. sprendimu Nr. SPR1-1492 „Sprendimas atlikti neplaninį ūkio subjekto patikrinimą“ pradėjo pareiškėjos neplaninį patikrinimą. Neplaninio patikrinimo metu nustatyta, kad kroviny pagal CMR Nr. NL 0001046 jau buvo išrūšiuotas Bendrovės atliekų tvarkymo įrenginyje, adresu (duomenys neskelbtini), todėl Departamento pareigūnai neturėjo galimybės atlikti vizualinės krovinio apžiūros. Vadovaudamasis Reglamento 50 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta teise, Departamentas atliko dokumentinį patikrinimą. Atsižvelgiant į tai, kad kroviny Lietuvoje jau buvo apdorotas, faktinės krovinio būklės vežimo metu vertinimui Departamentas rėmėsi Vokietijos muitinės patikrinimo metu sudarytais įrodymais (foto fiksacijomis ir dokumentais).

Patikrinimo metu nustatyta, kad pagal CMR Nr. 0001046 siuntėjas – (duomenys neskelbtini), gavėjas – pareiškėja, vežėjas – (duomenys neskelbtini), kroviny – dėvėti drabužiai, 137 pakuočių/maišai, krovinio kiekis – 17,180 t. Įmonė vykdo drabužių ir tekstilės atliekų paruošimo naudoti pakartotinai veiklą, pagal išduotą taršos leidimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir TL) veiklavietėje (duomenys neskelbtini), taip pat Įmonė yra registruota ATVR (kodas – (duomenys neskelbtini)). Tai patvirtina, kad pareiškėjos veikla, susijusi su dėvėtais drabužiais, Lietuvos Respublikoje kvalifikuojama kaip atliekų tvarkymo (paruošimo pakartotiniam naudojimui) veikla, o ne kaip produktų platinimas be atliekų tvarkymo statuso.

Atsakovas nurodo, kad jis, vadovaudamasis Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 50 straipsnio 4a dalimi, 2025 m. liepos 16 d. raštu Nr. AD5-15292 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Bendrovę, nurodydamas pateikti įrodymus, pagrindžiančius, kad kroviny pagal CMR Nr. 0001046 (dėvėti drabužiai, 17,180 kg (17,18 t)) nėra atliekos. Įvertinęs, kad pareiškėja nepateikė visų prašytų įrodymų ir dokumentų, Departamentas 2025 m. liepos 23 d. raštu Nr. AD5-15798 „Dėl informacijos pateikimo“ pakartotinai kreipėsi į ją su prašymu pateikti trūkstamus dokumentus įrodyti kad kroviny nėra atliekos. Departamento pareigūnai papildomai kreipėsi į pareiškėją telefonu ir teiravosi, kodėl nėra pateikti 2025 m. liepos 16 d. rašte Nr. AD5-15292 „Dėl informacijos pateikimo“ ir 2025 m. liepos 23 d. rašte Nr. AD5-15798 „Dėl informacijos pateikimo“ prašomi sertifikatai ar kiti dokumentai patvirtinantys dėvėtų drabužių išvalymą, rūšiavimą ir tinkamumą naudoti pakartotinai konkrečiam kroviniui. Išnagrinėjęs pateiktus Bendrovės dokumentus, Departamentas 2025 m. rugpjūčio 6 d. el. laišku papildomai kreipėsi prašydamas iki 2025 m. rugpjūčio 22 d. pateikti informaciją ir dokumentus dėl sertifikavimo pagal „KIWA Netherlands“ schemas. Taigi, Departamentas sudarydamas visas galimybes pareiškėjai pateikti prašomus dokumentus, kreipdamasis kelis kartus ir aktyviai komunikuodamas su jos atstovais, įrodymų, kad kroviny atitinka ATĮ 3² straipsnio 1 dalį ir yra tinkamas pakartotiniam panaudojimui, negavo.

Departamentas 2025 m. rugpjūčio 14 d. raštu Nr. AD5-1763 kreipėsi į UAB „duomenys neskelbtini“ dėl „duomenys neskelbtini“ išduotų sertifikatų – 2025 m. gegužės 31 d. „duomenys neskelbtini“ sertifikato Nr. (duomenys neskelbtini) ir 2023 m. kovo 24 d. UAB „duomenys neskelbtini“ Nr. (duomenys neskelbtini) – turinio ir reikšmės, taip pat Departamentas 2025 m. rugsėjo 30 d. raštu AD5-20408 kreipėsi į „duomenys neskelbtini“ dėl minėtų sertifikatų.

Nors Departamentas neturėjo galimybės krovinio apžiūrėti vietoje, nes kroviny jau buvo apdorotas įrenginyje, išrūšiuotas ir atlikti kiti veiksmai, tačiau ši aplinkybė nebūtų turėjusi jokios įtakos patikrinimo akto išvadoms pagrįsti. Pažymėjo, jog teisės aktuose nėra nustatytų dėvėtų drabužių užterštumo normų, todėl Departamentas krovinio tinkamumą naudoti vertino remdamasis pateiktomis nuotraukomis, kurių visiškai pakanka tokiam vertinimui atlikti. Šiuo atveju pagrįsti, kad kroviny nėra paruoštas pakartotiniam panaudojimui, pilnai užteko surinktų Vokietijos KI duomenų, fotonuotraukų, taip pat pati Bendrovė nepateikė dokumentų, pagrindžiančių krovinio (dėvėtų drabužių) tinkamumo pakartotiniam naudojimui. Surinktų įrodymų visuma patvirtina, kad kroviny

buvo vežamas į atliekų tvarkymo įrenginį. Krovinio išvaizda (netvarkingos krūvos su purvinais drabužiais), taip pat dezinfekcijos sertifikatų nebuvimas aiškiai įrodo, jog krovinys buvo gabenamas ne tiesioginiam pateikimui rinkai, o siekiant jį paruošti pakartotiniam panaudojimui. Pažymėjo, kad tokia veikla laikytina atliekų tvarkymo veikla. Krovinys pagal CMR Nr. (duomenys neskelbtini) buvo vežamas iš atliekų tvarkytojo, pas atliekų tvarkytoją, krovinį vežė licencijuotas atliekų vežėjas, krovinys pažymėtas A raide indikuojančia, kad krovinys – atliekos.

Ūkio subjektas UAB „duomenys neskelbtini“, veiklavietėje (duomenys neskelbtini), turi taršos leidimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Taršos leidimas), kuris aiškiai suponuoja kad Bendrovė adresu (duomenys neskelbtini), vykdo atliekų tvarkymo veiklą, t. y. pagal ūkinės veiklos pobūdį pareiškėjos veikla – „drabužių ir tekstilės atliekų paruošimo naudoti pakartotinai centras, (duomenys neskelbtini)“. Kas aiškiai atsakovui įrodo, kad ūkio subjektas vykdo atliekų tvarkymo veiklą

Atkreipė dėmesį į tai, jog pareiškėjos Taršos leidime aiškiai išdėstyta įmonės veikla ir atliekų naudojimo technologinio proceso schema ir eigos aprašymas, kuriuose nėra nei užsimenama, nei dėstoma, nei reglamentuojama, kad pareiškėja, kaip šioji teigia skunde, vykdo prekinės išvaizdos suteikimą. Būtent pareiškėja vengia Skunde minėti aiškiai reglamentuotą įmonės veiklą – „drabužių ir tekstilės atliekų paruošima naudoti pakartotinai“, kas pagal ATĮ 2 straipsnio 53 dalį yra atliekų naudojimo veikla, „kai atliekomis tapę produktai ar jų sudedamosios dalys tikrinami, valomi ar taisomi, siekiant, kad būtų tinkami naudoti pakartotinai be jokio kito pradinio apdirbimo“.

Pareiškėja teigdamą, kad importavo gaminius, pati prieštarauja savo vykdomai veiklai, nes pagal išduotą Taršos leidimą nurodyta, kad: „į atliekų tvarkymo įrenginį (duomenys neskelbtini) gali būti priimamos tvarkomos ir laikomos tik šiame taršos leidime nurodytos atliekos“ (ištrauka iš Taršos leidimo 6 lentelės). Tad į įrenginį, esantį (duomenys neskelbtini), produktai negalėjo būti vežami, tvarkomi ar jiems suteikiama „prekinė išvaizda“ – nes atliekų tvarkymo įrenginyje tvarkomos tik atliekos.

Atsakovas cituoja Taršos leidimo techninį reglamentą: „Drabužių ir tekstilės atliekos surenkamos daugiausiai iš užsienio valstybių fizinių, juridinių ir kitų organizacijų ir UAB „duomenys neskelbtini“ arba atliekų turėtojų transportu atvežamos į įmonės drabužių ir tekstilės atliekų paruošimo naudoti pakartotinai centrą, esantį adresu (duomenys neskelbtini) (toliau – Centras)“ bei teigia, kad Taršos leidimo techniniame reglamente nurodyta, kad tik po peržiūros įrenginyje atliekos virsta produktais: „Paruoštiems naudoti pakartotinai drabužiams ir tekstilės gaminiams nėra Europos Sąjungos ir (ar) Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytų konkrečių atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijų. Vadovaujantis ATĮ 32 straipsnio 4 punktu, pagaminti produktai nebelaikomi atliekomis, kai jie atitinka Atliekų tvarkymo įstatymo 32 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas“.

Atkreipė dėmesį, į tai, jog pareiškėja teikia klaidingą informaciją Skunde, kad adresu (duomenys neskelbtini), „taip pat vykdoma ir tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) perskirstymo pagal kategorijas, kokybę, madą, sezoną, gaminių tipą bei prekinės išvaizdos suteikimo veikla“, nes pagal taršos leidimą nėra įrenginių, kurie perskirstytų produktus. Kitaip tariant, produktus apdirbti šiame įrenginyje yra draudžiama ir tai pažeistų išduoto Taršos leidimo sąlygas.

Pareiškėja Skunde nurodo, kad nustatyta, jog krovinys importuotas su tikslu jį apdoroti atliekų tvarkymo įrenginyje ir paruošti pakartotinai panaudoti. Taigi krovinio naudojimo tikslas, anot pareiškėjos, – paruošimas pakartotinai naudoti, kuris yra atliekų tvarkymo veikla.

Atsižvelgiant į „duomenys neskelbtini“ 2025 m. spalio 8 d. atsakymą ir Bendrovės pateiktą informaciją (aukščiau minėti Bendrovės atsakovui teikti atsakymai raštu), tai, kad Siuntėjas turi sertifikatą Nr. (duomenys neskelbtini), patvirtinantį įmonės veiklos atitiktį tam tikriems kokybės standartams, anot atsakovo, nėra įrodymas, kad iš atliekų pagaminta medžiaga įgijo produkto statusą pagal ATĮ 3² straipsnio 1 dalį ar kad ji nebelaikoma atliekomis. Sertifikatas Nr. (duomenys neskelbtini) išduotas 2025 m. gegužės 31 d., t. y. po to, kai ginčijamas krovinys pagal CMR Nr. (duomenys neskelbtini) buvo išvežtas 2025 m. balandžio 15 d. ir įvežtas į Lietuvos Respubliką. Todėl šis sertifikatas negali būti laikomas faktiniu ar teisiniu įrodymu, kad konkrečiu vežimo metu krovinys jau buvo produktas.

Pagal patikrinimo metu surinką informaciją nustatyta, kad pagal „Niwo“ atliekų vežėjų, surinkėjų, prekybininkų ir tarpininkų registracijos įrodymą VSPT Nr. (duomenys neskelbtini) Siuntėjo veikla – atliekų surinkimas ir prekyba atliekomis, o ne produktų tiekimas rinkai. Ši aplinkybė, kartu su faktu, kad krovinys buvo tiekiamas į atliekų tvarkymo įrenginį (duomenys neskelbtini) atliekų paruošimo pakartotiniam naudojimui operacijai, rodo, jog krovinys savo teisiniu statusu turi būti vertinamas kaip atliekos.

Pažymėjo, kad atliekų teisėje atliekų tvarkymo veiklos kvalifikavimas priklauso ne nuo subjekto vartojamų terminų ar deklaruojamo veiklos tikslo, bet nuo faktiškai atliekamų veiksmų pobūdžio ir jų funkcijos. Direktyvos 2008/98/EB ir ATĮ nuostatos aiškiai nustato, kad tokie veiksmai kaip rūšiavimas, atranka, skirstymas pagal kokybę, būklę, paskirtį ar tinkamumą naudoti, kai jie atliekami su dar neatrinktais ir galutinai neįvertintais daiktais, laikytini atliekų tvarkymo (naudojimo) veikla – paruošimu naudoti pakartotinai. Pareiškėjos nurodytas faktas, kad drabužiai buvo skirstomi į 200–250 kategorijų pagal kokybę, madą, sezoną ir gaminių tipą, priešingai nei teigiama Skunde, patvirtina, o ne paneigia, jog vežimo metu drabužiai dar nebuvo parengti tiesioginiam pakartotiniam naudojimui. Toks detalaus skirstymo mastas objektyviai rodo, kad iki šių veiksmų atlikimo nebuvo aišku, kurie gaminiai tinkami tiesioginiam pardavimui, o kurie – netinkami ar šalintini, todėl krovinys negalėjo būti laikomas galutiniu produktu rinkai.

ATĮ aiškiai atskiria pakartotinį naudojimą nuo paruošimo naudoti pakartotinai. Pirmuoju atveju kalbama apie produktus, kurie jau yra tinkami naudoti be papildomų veiksmų, o antruoju – apie atliekas, kurioms taikomi atrankos, rūšiavimo, valymo ar kiti veiksmai. Nagrinėjamu atveju būtent tokie veiksmai buvo vykdomi Bendrovėje po siuntos gavimo, todėl Departamento atlikta veiklos kvalifikacija yra teisiškai pagrįsta.

Apibendrinamas atsakovas daro išvadą, kad pareiškėjos vykdyti drabužių skirstymo veiksmai pagal savo pobūdį ir tikslą atitinka atliekų tvarkymo veiklos požymius, o Patikrinimo aktas ir Sprendimas buvo priimti įvertinus reikšmingų faktinių aplinkybių visumą, laikantis teisės aktų reikalavimų ir nepažeidžiant pakartotinio naudojimo industrijos principų.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Departamento 2025 m. gruodžio 23 d. sprendimo Nr. AD5-26697 „Dėl neteisėto atliekų vežimo (dėvėti drabužiai, CMR Nr. (duomenys neskelbtini)“ teisėtumo.

Byloje esančiais duomenimis nustatyta, kad Departamento Aplinkos kokybės departamento (toliau – AKD) Atliekų tvarkymo kontrolės skyrius (toliau – ATKS) iš Departamento AKD Tarpvalstybinių atliekų vežimų leidimų išdavimo skyriaus (toliau – TAVLIS) gavo Vokietijos federalinės aplinkos agentūros (toliau – Vokietijos KI) elektroniniu paštu pateiktą informaciją dėl nerūšiuotos dėvėtų drabužių siuntos, kuri gabenama be Reglamento VII priedo. Pagal Vokietijos KI pateiktą tarptautinį krovinio važtaraštį Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – CMR) siuntėjas – „duomenys neskelbtini“, (duomenys neskelbtini) (minėta, toliau – Siuntėjas), gavėjas – UAB „duomenys neskelbtini“ į.k. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), Lietuva (toliau – Gavėjas arba Įmonė), vežėjas – (duomenys neskelbtini), Latvija (toliau – Vežėjas), krovinys – dėvėti drabužiai (minėta, toliau – Krovinys), svoris – 17 180 kg (17,18 t.). Vokietijos KI taip pat pateikė šiuos dokumentus: 1. Gavėjo pranešimas apie atliekų surinkėjus, vežėjus, prekiautojus ir tarpininkus; 2. Transporto priemonės bei krovinio foto fiksacijas; 3. Latvijos Respublikos susisiekimo ministerijos Valstybinės UAB „Kelių transporto direkcija“ patvirtintą kopiją Nr. (duomenys neskelbtini) tarptautiniam komerciniam krovinio vežimui keliais, išduotą pagal licenciją Nr. (duomenys neskelbtini); 4. „duomenys neskelbtini“ kvitą Nr. 226363; 5. Transporto priemonės registracijos dokumentus.

Kadangi Nyderlandai yra Krovinio išsiuntimo šalis, Vokietijos KI taip pat informavo ir Nyderlandų KI dėl vežto Krovinio apžiūros. Nyderlandų KI informavo, kad susisiekė su Siuntėjo atstovais.

Nyderlandų KI nurodė, kad, jų vertinimu, ši siunta susideda iš rūšiuotų drabužių, kurių paskirtis – pardavimas kaip drabužių gaminių. Siuntėjas kai kuriuos tekstilės gaminius šalina kaip atliekas priskiriant atliekų kodą B3030, tačiau tokie drabužiai būna tik daliniai išrūšiuoti. Nyderlandų

KI pabrėžė, kad šiuo atveju Krovinys išrūšiuotas taip, kad jį būtų galima pateikti į rinką kaip dėvėtus drabužius ir nurodo, kad Krovinio paskirtis – dėvėtų drabužių parduotuvė (duomenys neskelbtini). Remiantis pateikta informacija Nyderlandų KI Krovinį pripažįsta produktu.

Atliekų tvarkymo kontrolės skyrius, atsižvelgdamas į Vokietijos KI pateiktą informaciją, 2025 m. liepos 16 d. pradėjo neplaninį Bendrovės patikrinimą pagal procesinį dokumentą „Sprendimas atlikti neplaninį ūkio subjekto patikrinimą“ Nr. SPR1-1492. Tą pačią dieną ATKS pareiškėjai išsiuntė raštą Nr. AD5-15292 „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame informavo, kad tarpvalstybiniai atliekų pervežimai Europos Bendrijos viduje, į ją ir iš jos vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikoje tiesiogiai taikomo Reglamento reikalavimais. Rašte Nr. AD5-15292 ATKS pareigūnai, vadovaudamiesi Reglamento 50 straipsnio 4a dalimi, prašė pareiškėjos pateikti dokumentus, įrodančius, kad importuoti dėvėti drabužiai nėra atliekos, t. y. pateikti: 1. Krovinio pirkimo-pardavimo sąskaitas; 2. Sutartis su Siuntėju; 3. Sutartis su Vežėju; 4. Sertifikatus ar kitokius dokumentus dėl dėvėtų drabužių išvalymo, rūšiavimo ir tinkamumo naudoti pakartotinai; 5. Dėvėtų drabužių sąrašą, nurodant, kiek ir kokių drabužių buvo atgabenta; 6. Pakartotinai atsiųsti tarptautinių krovininių transportavimo važtaraščius CMR; 7. Kitus dokumentus, kurie yra susiję su šiuo vežimu.

Bendrovė 2025 m. liepos 16 d. elektroniniu laišku pateikė atsakovui šiuos dokumentus: 1. Krovinio sąskaitą faktūrą Nr. (duomenys neskelbtini); 2. Pardavimo – dokumentų kontrolę; 3. CMR Nr. (duomenys neskelbtini); 4. „duomenys neskelbtini“ kvitą Nr. 226363; 5. Krovinio pervežimo sutartį Nr. F16411; 6. Elektroninius laiškus su Siuntėju.

Atsakovas, nustatęs kad pareiškėja nepateikė sutarties su Siuntėju, sertifikatų ar kitų dokumentų dėl dėvėtų drabužių išvalymo, rūšiavimo ir tinkamumo naudoti pakartotinai, dėvėtų drabužių sąrašo, nurodančio kiekius ir rūšis bei aiškinamojo rašto dėl Krovinio vežimo, 2025 m. liepos 23 d. išsiuntė antrą raštą Nr. AD5-15798 „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame pakartotinai paprašė pateikti trūkstamus dokumentus.

Pareiškėja 2025 m. liepos 24 d. pateikė aiškinamąjį raštą bei papildomus dokumentus: 1. UAB „duomenys neskelbtini“ paaiškinimą dėl logistikos grandinės; 2. Krovinio pervežimo sutartį Nr. F16411; 3. „duomenys neskelbtini“ sertifikatą Nr. (duomenys neskelbtini); 4. UAB „duomenys neskelbtini“ sertifikatą Nr. (duomenys neskelbtini); 5. Taršos leidimą Nr. (duomenys neskelbtini); 6. Prekių išvežimo važtaraščius ir eksporto dokumentus; 7. Sutartis su atliekų tvarkytoju; 8. „duomenys neskelbtini“ atliekų vežėjų, surinkėjų, prekybininkų ir tarpininkų registracijos įrodymą VSPT Nr. (duomenys neskelbtini).

Atsakovas, papildomai kreipėsi į pareiškėją, kad ji pateiktų sertifikavimo schemas. Bendrovė 2026 m. rugpjūčio 7 dieną pateikė atsakymą, kad nors ji ir Siuntėjas sertifikuojama pagal KIWA sertifikavimo schemą, tačiau pilnos sertifikavimo schemos neturi, paaiškino, kad kaip praktinis įrankis, atitiktis vertinimui naudojami KIWA patikrinimo klausimynai.

Atsižvelgiant į pareiškėjos pateiktą informaciją, ATKS pratęsė neplaninį Bendrovės patikrinimą ir 2025 m. rugpjūčio 14 d. išsiuntė raštą Nr. AD5-17263 UAB „duomenys neskelbtini“ dėl pareiškėjos pateiktų sertifikatų ir raštą Nr. AD5-17255 Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – VVTAT) dėl tarnybinės pagalbos (konsultacijos) suteikimo.

VVTAT atsakymą į atsakovo raštą Nr. AD5-17255 pateikė 2025 m. rugsėjo 16 d. Nr. AD4-22575.

UAB „duomenys neskelbtini“ 2025 m. rugsėjo 18 d. elektroniniu paštu informavo, kad į užduotus klausimus atsakyti negali, kadangi sertifikatai buvo išduoti „duomenys neskelbtini“ Taip pat nurodė kontaktus, kuriais reikėtų siųsti užklausą.

ATKS 2025 m. rugsėjo 30 d. išsiuntė raštą Nr. AD5-20408 (duomenys neskelbtini), kad suteiktą informaciją dėl sertifikatų Nr. (duomenys neskelbtini) ir Nr. (duomenys neskelbtini).

2025 m. spalio 8 d. gautas (duomenys neskelbtini) atsakymas Nr. AD4-24472.

Atsakovas, baigęs neplaninį patikrinimą, 2025 m. lapkričio 5 d. patikrinimo akte Nr. PA-4396 konstatavo, kad atsižvelgiant į patikrinimo akte nustatytas aplinkybes ir į tai, kad Bendrovė nepateikė per ATKS nurodytą terminą prašomų dokumentų, įrodančių, kad vežamas krovinys nėra atliekos – sertifikatų ar kitokių dokumentų dėl dėvėtų drabužių išvalymo, rūšiavimo ir tinkamumo naudoti

pakartotinai ir dėvėtų drabužių sąrašo, nurodant kiek ir kokių drabužių buvo atgabenta, vadovaujantis Reglamento 50 straipsnio 4b dalimi, Krovinys priskiriamas tekstilės atliekoms. Atliekų kodas B3030, galimi šešiaženkliai atliekų kodai – 19 12 08 – tekstilės gaminiai, 20 01 10 – drabužiai, 20 01 11 – tekstilės gaminiai. Bendrovė, importuodama atliekas į Lietuvos Respubliką, pažeidė Reglamento 18 straipsnį, ATĮ 4 straipsnio 5 dalies nuostatas, Atliekų tarpvalstybinių vežimų tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos ministro 2004-04-27 įsakymu Nr. D1-207, 4 skyriaus 16 punkto reikalavimus.

Pareiškėja 2025 m. lapkričio 11 d. raštu Nr. 323 „Dėl patikrinimo akto Nr. PA-4396 išvadų ir jų vertinimo“ nurodė, kad susipažino su Patikrinimo akto išvadamis ir nori atkreipti dėmesį, kad patikrinimo aktas ir jo išvados grindžiamos klaidingomis interpretacijomis, menku tekstilės paruošimo pakartotiniam naudojimui proceso ir industrijos specifikos suvokimu, o taip pat buvo ignoruojami kitų Europos Sąjungos šalių narių institucijų pateikti vertinimai. Pareiškėja rašte nurodė, kad tekstilės atliekų tvarkymo ir jų paruošimo pakartotiniam naudojimui gerosios praktikos numato du konceptualiai skirtingus procesus: rūšiavimas (*sorting*) ir pirminis rūšiavimas (*pre-sorting*). Pirminio rūšiavimo metu iš tekstilės atliekų srauto atrenkami pakartotiniam naudojimui tinkami tekstilės gaminiai, kai kuriais atvejais turintys dėmių ar nedidelių defektų, kuriuos tolesniuose paruošimo pakartotiniam naudojimui etapuose galima pašalinti. Svarbu atkreipti dėmesį, kad atlikus pirminį rūšiavimą tarp atrinktų gaminių atliekų arba nėra, arba jų kiekis yra nereikšmingas ir susijęs su žmogiškuoju faktoriumi (remiantis pareiškėjos praktika – iki 3 proc.). Tuo tarpu rūšiavimo proceso metu visi tekstilės gaminiai rūšiuojami pagal kategorijas, pirkėjo poreikius, skirtingų rinkų specifiką. Ir vienu, ir kitu atveju, gaunamas produktas, nors išrūšiavimo detalumas skiriasi. Rašte pareiškėja taip pat nurodė, kad nors dažniausiai abu procesai vyksta tame pačiame atliekų rūšiavimo centre, tačiau vis dažniau rinkoje imamasi praktikos, kuomet tekstilės atliekų surinkėjas atlieka pirminį rūšiavimą ir siunčia detaliam rūšiavimui į kitą tekstilės rūšiavimo centrą. Šiuo atveju Siuntėjas atliko pirminį rūšiavimą ir pareiškėjai išsiuntė pakartotiniam naudojimui tinkamus drabužius, kurie nebuvo detaliam išrūšiuoti į kategorijas ir dalis jų turėjo defektų, kurie taip pat turėjo būti pašalinti atliekų rūšiavimo centre Vilniuje. Anot pareiškėjos, Siuntėjas deklaravo, kad pareiškėjai siunčia ne atliekas, o pakartotinai naudoti tinkamus tekstilės gaminius. Patikrą atlikusios Vokietijos institucijos taip pat siuntą įvertino, kaip pakartotiniam naudojimui tinkamus tekstilės gaminius, o ne atliekas. Anot pareiškėjos, tik atsakovo specialistų vertinimu krovinys buvo įvertintas kaip tekstilės atliekos. Pareiškėja rašte pažymėjo, kad, jos nuomone, toks vertinimas neturi objektyvaus pagrindo ir yra interpretacija, neturinti nieko bendro su Europos Sąjungos teisės aktų numatytais normomis. Taip pat atkreipė dėmesį, kad išvados daromos remiantis klaidingu vertimu iš anglų kalbos – išvadoje teigiama, kad krovinyje gabenami tekstilės gaminiai turėjo dėmių, nors eksporto dokumentuose deklaruojama, kad rūbai yra išvalyti. Patiksliname, kad dokumentuose nėra teigiama, kad rūbai yra išvalyti, tačiau teigiama, kad rūbai yra „cleaned from waste“, kas numato, kad iš gabenamo krovinio pirminio rūšiavimo metu išrinkti tekstilės gaminiai, kurie turi akivaizdžių ir nepataisomų defektų ir negali būti pakartotinai naudojami. Tai, kad drabužis turi dėmių, negali būti vienareikšmiškai vertinama kaip jo netinkamumas pakartotiniam naudojimui. Taip pat atkreipė dėmesį, kad išvadoje teigiama, jog Nyderlandų ir Vokietijos institucijų susirašinėjime numatyta, kad krovinyje esantys tekstilės gaminiai siunčiami į pareiškėjos parduotuvę Lietuvoje. Tai yra klaidinga Nyderlandų institucijų interpretacija, nes oficialiuose vežimo dokumentuose nėra nurodoma, kad drabužiai po pirminio rūšiavimo Nyderlanduose yra siunčiami tiesiai į parduotuvę. Kadangi ir atliekų rūšiavimo centras, ir parduotuvės Lietuvoje veikia kaip vienas juridinis asmuo UAB „duomenys neskelbtini“, minėtą teiginį pareiškėja nurodė vertinanti kaip netikslų situacijos vertinimą. Drabužiai po pirminio rūšiavimo niekada nepatenka į pareiškėjos parduotuves: visi gaminiai privalomai pereina visą tekstilės rūšiavimo ir paruošimo pakartotiniam naudojimui ciklą – nuo pirminio rūšiavimo iki valymo (jei tai reikalinga). Patikrinimo ataskaitoje teigiama, kad „Įmonė nepateikė sertifikatų ar kitokių dokumentų dėl dėvėtų drabužių išvalymo, rūšiavimo ir tinkamumo naudoti pakartotinai.“ Į tai pareiškėja atkreipė dėmesį, kad tekstilės pakartotinio naudojimo industrijos praktika nenumato sertifikatų kiekvienam išrūšiuotam drabužiui ar kroviniumi. Bendrovė yra sertifikuota pagal KIWA, kuris nurodo, jog atliekų rūšiavimas Bendrovės atliekų rūšiavimo centre vykdomas pagal geriausias

industrijos praktikas bei standartus, o taip pat pagal specifinius klientų poreikius, leidžiančius užtikrinti maksimalų pakartotiniam naudojimui tiekiamų drabužių panaudojimą ir vertę. Visgi, kiekviena siunta ar kiekvienas drabužis pagal šį sertifikatą nėra sertifikuojamas. Minėtu raštu pareiškėja prašė atsakovo pakartotinio įvertinimo, atsižvelgiant į šiame pareiškėjos rašte pateiktus argumentus.

Atsakovas 2025 m. gruodžio 23 d. priėmė Sprendimą dėl neteisėto atliekų vežimo (dėvėti drabužiai, CMR Nr. (duomenys neskelbtini) Nr. AD5-26697, kuriuo nusprendė, kad 17,180 kg (17,18 t) dėvėtų drabužių įvežimas į Lietuvos Respubliką pagal CMR Nr. (duomenys neskelbtini) yra nepavojingų tekstilės atliekų (Bazelio kodas B3030, galimi šešiaženkliai atliekų kodai – 19 12 08, 20 01 10, 20 01 11) vežimas. Atsižvelgiant į tai, kad šios atliekos buvo vežamos nesilaikant Reglamento 18 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimų, t. y. atliekų vežimas vyko be Reglamento VII priede nustatyto dokumento ir be sutarties, kurioje įtraukti Reglamento 18 straipsnyje nustatyti išipareigojimai tarp vežimą organizuojančio asmens ir atliekų gavėjo, toks vežimas pagal Reglamento 2 straipsnio 35 dalies g punkto iii papunktį laikytinas neteisėtu atliekų vežimu.

Pareiškėja su Departamento priimtu Sprendimu nesutinka, mano, jog jis neteisėtas ir nepagrįstas, prašo jį panaikinti. Nesutikimą su skundžiamu Sprendimu pareiškėja grindžia tuo, kad: 1) tarp Bendrovės ir Siuntėjo 2025 m. buvo susitarta būtent dėl 17 180 kg (17,18 t) išrūšiuotų dėvėtų drabužių, o ne dėl atliekų pirkimo – pardavimo. Faktą, jog šalys susitarė būtent dėl išrūšiuotų dėvėtų drabužių pirkimo – pardavimo, anot pareiškėjos, patvirtina: sąskaita, krovinio pervežimo sutartis, susirašinėjimas, važtaraštis, tarp šalių vykęs susirašinėjimas dėl tekstilės gaminių įsigijimo, Siuntėjo finansinės apskaitos dokumentai, kurių pagrindu šalių susitarimas buvo materializuotas; 2) atsakovas nepagrįstai neatsižvelgė į paties Siuntėjo siuntai suteiktą statusą, kad siunta – tai produktas, t. y. dėvėti drabužiai (tekstilės gaminiai), o ne tekstilės atliekos; 3) atsakovas nepagrįstai Bendrovės vykdytą tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) perskirstymą ir prekinės išvaizdos jiems suteikimą, atliekamą prieš išvežiant dėvėtus drabužius į konkrečias Bendrovės parduotuves, prilygino paruošimui pakartotiniam naudojimui. Anot pareiškėjos, gavusi iš Siuntėjo siuntą, ji tik atliko gautos drabužių siuntos perskirstymą pagal kategorijas, vertinant gautus dėvėtus drabužius pagal kokybę, madą, sezoną ir gaminių tipą, bei suteikė dėvėtiems drabužiams prekinę išvaizdą prieš išvežant juos į atskiras prekybos vietas. Tai, kad Siuntėjo siunta buvo pristatyta adresu, kuriuo pareiškėja vykdo ir tekstilės atliekų tvarkymo veiklą, savaime nesuponuoja ir negali suponuoti, jog pareiškėja šiuos veiksmus atliko; 4) atsakovas nepagrįstai suabsoliutino ir formalizavo „sertifikatų“ bei kitų dokumentų, patvirtinančių dėvėtų drabužių dezinfekavimą ir tinkamumo naudoti svarbą, nusprenddamas suteikti tekstilės atliekų statusą Bendrovės iš Siuntėjo įsigyti siuntai. Nurodo, kad tekstilės pakartotinio naudojimo industrijos praktika nenumato sertifikatų kiekvienam išrūšiuotam drabužiui ar kroviniui; 5) Departamentas Sprendime iš esmės ignoravo pačių „atliekų“ sąvoką ir ESTT praktiką dėl šios sąvokos aiškinimo ir teisinio reglamentavimo tikslų; 6) pagal bendrąsias įrodinėjimo taisykles būtent institucijai tenka pareiga ne tik neginčijamai nustatyti, tačiau ir įrodyti esminę aplinkybę – šiuo atveju dėvėtų drabužių Siuntėjo subjektyvųjų tikslą atsikratyti dėvėtais drabužiais, o ne juos parduoti pagal tikslinę paskirtį (parduoti su tikslu dėvėti) Bendrovei; 7) dėvėtų drabužių transportavimas didmaišiuose, jų neišsegmentavus (kaip gaminių mišinys) pagal pareiškėjos prekybos veiklos vykdymo specifiką (kategorijas, sezoniskumą, madą, gaminių tipą ir kt.), neįrodo poreikio paruošti juos pakartotiniam naudojimui.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Reglamentas, Direktyva, ATĮ, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos Atliekų tvarkymo taisyklės, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.

Reglamentas nustato atliekų vežimo procedūrų ir kontrolės režimą, priklausantį nuo atliekų kilmės, paskirties vietos ir vežimo maršruto, vežamų atliekų tipo ir jų tvarkymo būdo paskirties vietoje (1 straipsnio 1 dalis). Šis reglamentas taikomas atliekomis vežti: a) tarp valstybių narių, Bendrijoje ar tranzitu per trečiąsias šalis; c) kai jos iš Bendrijos eksportuojamos į trečiąsias šalis; b) kai jos į Bendriją importuojamos iš trečiųjų šalių; d) tranzitu per Bendriją vežant iš vienu trečiųjų šalių į kitas (1 straipsnio 2 dalis).

Reglamento 2 straipsnio 1 punkte nurodyta, kad atliekos – kaip apibrėžta Direktyvos 2006/12/EB 1 straipsnio 1 dalies a punkte. Pagal minėtos direktyvos 1 straipsnio 1 dalies a punktą „atliekos“ reiškia medžiagą ar daiktą, patenkančią į I priede nustatytas kategorijas, kurių atliekų turėtojas atsikrato, ketina atsikratyti arba privalo atsikratyti.

Reglamento 2 straipsnio 35 punkte nustatyta, kad „neteisėtas vežimas“ – tai bet koks atliekų vežimas: a) atliekamas pagal šį reglamentą nepranešus visoms susijusioms kompetentingoms institucijoms; arba b) atliekamas neturint susijusių kompetentingų institucijų leidimo pagal šį reglamentą; arba c) atliekamas turint leidimą, iš susijusių kompetentingų institucijų įgytą klastojant, pateikiant klaidingus duomenis ar sukčiaujant; arba d) atliekamas tokiu būdu, kuris iš esmės nenurodytas pranešime ar judėjimo dokumentuose; arba e) atliekamas tokiu būdu, dėl kurio atliekos panaudojamos ar šalinamos pažeidžiant Bendrijos ar tarptautines taisykles; arba f) atliekamas pažeidžiant 34, 36, 39, 40, 41 ir 43 straipsnių nuostatas; arba g) kuris, atsižvelgiant į 3 straipsnio 2 ir 4 dalyse numatytą atliekų vežimą, yra atliekamas: i) nustačius, kad atliekos neišvardytos III, IIIA ar IIIB prieduose; ii) nesilaikant 3 straipsnio 4 dalies nuostatų; iii) tokiu būdu, kuris iš esmės nenurodytas VII priedo dokumente.

Pagal Reglamento II skyriaus 3 straipsnio 1 dalį, vežant toliau nurodytas atliekas taikoma išankstinio rašytinio pranešimo ir leidimo procedūra pagal šio skyriaus nuostatas: a) jei skirtos šalinimo operacijoms: visos atliekos; b) jei skirtos naudojimo operacijoms: i) IV priede išvardytos atliekos, į kurias *inter alia* įeina Bazelio konvencijos II ir VIII prieduose išvardytos atliekos; ii) IVA priede išvardytos atliekos; iii) atliekos, kurios III, IIIB, IV ar IVA prieduose neklasifikuojamos vienu atskiru įrašu; iv) mišrios atliekos, kurios III, IIIB, IV ar IVA prieduose neklasifikuojamos vienu atskiru įrašu, jei nėra išvardytos IIIA priede. Pagal to paties straipsnio 2 dalį, jei vežama daugiau kaip 20 kg atliekų, toliau nurodytam naudojimui skirtų atliekų vežimui taikomi bendri 18 straipsnyje nustatyti informacijos reikalavimai: a) III ar IIIB prieduose nurodytoms atliekoms; b) III priede vienu atskiru įrašu neklasifikuojamiems mišiniams, sudarytiems iš dviejų ar daugiau III priede išvardytų atliekų, jeigu dėl šių mišinių sudėties nesumažėja jų nekenksmingas aplinkai naudojimas, ir su sąlyga, kad šie mišiniai pagal 58 straipsnio nuostatas yra nurodyti IIIA priede.

Reglamento III, IIIA ar IIIB prieduose klasifikuojamos atliekos, skirtos naudoti, vežamos vadovaujantis Reglamento 18 straipsnio reikalavimais, t. y. asmuo organizuojantis vežimą privalo apie kiekvieną atliekų siuntą parengti informacinį dokumentą, nurodytą Reglamento VII priede, turėti tarp asmens organizuojančio vežimą ir atliekų gavėjo pasirašytą sutartį, kurioje nurodyti Reglamente numatyti abiejų šalių įsipareigojimai. Atliekų vežėjas kiekvienos atliekų siuntos vežimo metu turi turėti asmens organizuojančio vežimą parengtą ir pasirašytą informacinį dokumentą.

Pagal Reglamento 4 straipsnį, kai pranešėjas ketina vežti 3 straipsnio 1 dalies a arba b punktuose nurodytas atliekas, jis išsiuntimo kompetentingai institucijai pateikia ir per ją pateikia išankstinį pranešimą raštu, o jei pateikia bendrą pranešimą – laikosi 13 straipsnio reikalavimų.

Reglamento 18 straipsnio „Tam tikra informacija, lydinti vežamas atliekas“ 1 dalyje nustatyta, kad 3 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodytoms atliekoms, kurias numatyta vežti, taikomi šie procedūriniai reikalavimai: a) siekiant padėti stebėti šių atliekų vežimą, vežimą organizuojantis išsiuntimo šalies jurisdikcijai priklausantis asmuo užtikrina, kad vežamas atliekas lydėtų VII priede nurodytas dokumentas; b) VII priede nurodytą dokumentą iki vežimo pradžios pasirašo vežimą organizuojantis asmuo, o naudojimo įmonė įrenginys ar laboratorija bei gavėjas – kai šios atliekos gaunamos. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad VII priede nurodyta vežimą organizuojančio asmens ir naudojimui skirtų atliekų gavėjo sutartis turi galioti nuo vežimo pradžios ir joje turi būti vežimą organizuojančio asmens įsipareigojimas, kai atliekų vežimo ar naudojimo negalima užbaigti, kaip buvo numatyta, arba šis vežimas buvo neteisėtas, arba gavėjo įsipareigojimas, kai vežimą organizuojantis asmuo neturi galimybių užbaigti atliekų vežimo ar jų naudojimo (pavyzdžiui, yra nemokus): a) atliekas atsiimti arba užtikrinti alternatyvų jų naudojimo būdą; ir b) jei būtina, tuo laiku jas saugoti. Atitinkamai institucijai paprašius, vežimą organizuojantis asmuo arba gavėjas pateikia sutarties kopiją. To paties straipsnio 3 dalyje reglamentuota, kad tikrinimo, vykdymo, planavimo ir

statistiniams tikslams valstybės narės pagal šalies įstatymus gali paprašyti 1 dalyje nurodytos informacijos apie atliekų vežimą, kuriam taikomas šis straipsnis.

Reglamento 50 straipsnio 4a dalyje nustatyta, jog siekiant įsitikinti, kad medžiaga arba daiktas, vežamas keliais, geležinkeliu, oru, jūrų ar vidaus vandens keliais, nėra atliekos, patikrinimuose dalyvaujančios institucijos gali, nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2012/19/ES (1), reikalauti atitinkamą medžiagą arba daiktą turinčio arba jo (jos) vežimą organizuojančio fizinio arba juridinio asmens pateikti dokumentus, įrodančius: a) atitinkamos medžiagos ar daikto kilmės ir paskirties vietą; ir b) kad tai nėra atliekos, atitinkamais atvejais įskaitant funkcinės gebos įrodymus. To paties straipsnio 4b dalyje reglamentuota, kad patikrinimuose dalyvaujančios institucijos gali padaryti išvadą, kad atitinkama medžiaga ar daiktas yra atliekos, kai: - per jų nurodytą laikotarpį jiems nebuvo pateikti 4a dalyje nurodyti arba pagal kitus Sąjungos teisės aktus reikalaujami įrodymai, kuriais patvirtinama, kad medžiaga ar daiktas nėra atliekos; - jos laiko, kad jų turimi įrodymai ir informacija yra nepakankami išvadai padaryti, arba jos laiko apsaugą nuo apgadinimo, nurodyto 4a dalies antroje pastraipoje, nepakankama. Tokiomis aplinkybėmis atitinkamos medžiagos ar daikto vežimas arba atliekų vežimas laikomas neteisėtu vežimu. Todėl jo atžvilgiu taikomi 24 ir 25 straipsniai, o patikrinimuose dalyvaujančios institucijos nedelsdamos atitinkamai informuoja šalies, kurioje buvo atliekamas atitinkamas patikrinimas, kompetentingą instituciją.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-04-27 įsakymu Nr. D1-207 „Dėl atliekų tarpvalstybinių vežimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta, kad Lietuvos Respublikos siunčiančiosios kompetentingos institucijos, paskirties kompetentingos institucijos, tranzito kompetentingos institucijos ir korespondento funkcijas vykdo Departamentas (2.1 papunktis); pavedama Departamentui, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymu, kontroliuoti, ar pranešėjai, atliekų tarpvalstybinius vežimus organizuojantys asmenys, atliekų gavėjai laikosi Reglamente nustatytų reikalavimų (3 punktas).

Pagal 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinamosios kai kurias direktyvas (toliau – Direktyva) 6 straipsnio 1 dalį, valstybės narės imasi atitinkamų priemonių siekdamas užtikrinti, kad atliekos, atlikus jų perdirbimo ar kitą jų naudojimo operaciją, nebebūtų laikomos atliekomis, jeigu įvykdomos šios sąlygos: „a) medžiaga arba objektas skirtas naudoti konkrečioms tikslams; b) tokiai medžiagai ar objektui egzistuoja rinka ar paklausa; c) medžiaga ar objektas tenkina techninius reikalavimus konkrečioms tikslams ir atitinka produktams taikytinus galiojančius teisės aktus bei standartus; ir d) naudojant medžiagą ar objektą nebus padarytas bendras neigiamas poveikis aplinkai ir (ar) visuomenės sveikatai.“

Pagal sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 288 straipsnį, Direktyva yra privaloma rezultato, kurį reikia pasiekti, atžvilgiu, o jos įgyvendinimo formą ir būdus nustato nacionalinės institucijos.

Direktyvos 6 straipsnio 1 dalies punktas yra perkeltas ir į ATĮ 3² straipsnio 1 dalį.

ATĮ 2 straipsnio 53 punkte nurodyta, kad „paruošimas naudoti pakartotinai – atliekų naudojimo veikla, kai atliekomis tapę produktai ar jų sudedamosios dalys tikrinami, valomi ar taisomi, siekiant, kad būtų tinkami naudoti pakartotinai be jokio kito pradinio apdirbimo“.

ATĮ 2 straipsnis 50 punkte nurodyta, kad „pakartotinis naudojimas – veikla, kai prie atliekų nepriskiriami produktai ar jų sudedamosios dalys vėl naudojami tam pačiam tikslui, kuriam buvo sukurti“. Taigi, tik tokie tekstilės gaminiai, kurie po atitinkamų atliekų tvarkymo operacijų (įskaitant rūšiavimą, valymą, dezinfekciją) įgyja savybes, atitinkančias produktų reikalavimus, gali būti laikomi produktais ir nebelaikomi atliekomis.

Atliekų tvarkymo taisyklių 50 punktas numato, kad „atliekų apdorojimas apima atliekų naudojimą ir (ar) šalinimą, įskaitant atliekų paruošimą naudoti ir (ar) šalinti, pvz., ardymą, išmontavimą, smulkinimą, suspaudimą, granuliuojimą, džiovinimą, supjaustymą, kondicionavimą, atskyrimą, maišymą ir kt.“. Taisyklių 52 punktas nurodo, kad „atliekų apdorojimo veikla gali verstis įmonė, atitinkanti Atliekų tvarkymo įstatyme atliekas apdorojančioms įmonėms nustatytus reikalavimus, kurią Registro nuostatuose ir Registro tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka Agentūra yra užregistravusi Registre“, o 56 punktas nustato, kad „įmonė, atliekanti atliekų apdorojimą, ir

įmonė, atliekų susidarymo vietoje pavojingąsias atliekas laikanti ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingąsias – ilgiau kaip vienerius metus, privalo turėti Leidimą“.

Įmonės importuoti atliekas į Lietuvos Respubliką gali tik pagal Reglamento nustatytus reikalavimus, užsiregistravusios ATVR ir atitinkančios kitus Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus (pvz., turinčios Taršos leidimus ar Taršos integruotos prevencijos leidimus, kai to reikalauja teisės aktų nuostatos ir pan.). Registracija ATVR yra papildomas reikalavimas nustatytas Įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje.

Skundžiamą atsakovo Sprendimą turinio prasme sudaro dvi dalys – Siuntos pripažinimas tekstilės atliekų vežimu ir nustatytų tekstilės atliekų vežimo pripažinimas neteisėtu. Taigi, antrąją Sprendimo dalį lėmė pirmosios Sprendimo dalies, kaip sąlygos, nustatymas, ką iš esmės šioje byloje ir ginčija pareiškėja.

Dėl Krovinio/Siuntos gabenimo pripažinimo tekstilės atliekų vežimu.

Kaip matyti iš skundžiamo Sprendimo turinio, atsakovas, kompleksiskai įvertinęs nustatytų faktinių aplinkybių ir gautų duomenų visumą bei, atsakovo vertinimu, pareiškėjai nepateikus faktinių įrodymų pagal Direktyvos 6 straipsnio 1 dalies ir ją atkartojančios ATĮ 3² straipsnio 1 dalies sąlygas laikyti Krovinį ne atliekomis, pripažino pareiškėją vykdytį tekstilės atliekų vežimą.

Atsakovas Sprendimą grindė iš Vokietijos KI 2025 m. balandžio 16 d. gautu pranešimu apie nerūšiuotų dėvėtų drabužių vežimą iš Nyderlandų Karalystės į Lietuvos Respubliką, Vokietijos KI atlikto patikrinimo metu fiksuotais duomenimis – nuotraukomis, kuriose matyti, kad ginčijami dėvėti drabužiai vežimo metu buvo sukrauti didmaišiuose, dalis buvo tiesiog sumesti sunkvežimio priekaboje, taip pat nustatytais duomenimis, kad Krovinį vežė licencijuotas atliekų vežėjas, Krovinys pažymėtas A raide indikuojančia, kad Krovinys – atliekos, aplinkybe, kad drabužiai nebuvo galutinai atrinkti, jų tinkamumas pakartotiniam naudojimui nebuvo patvirtintas objektyviais dokumentais, pareiškėja nepateikė dezinfekcijos (dezinsekcijos) pažymėjimo, patvirtinančio Siuntos produktų – dėvėtų drabužių galimą tiesioginį tiekimą prekybai – pardavimui, Krovinio Siuntėjas – atliekų tvarkymo įmonė, vykdanči drabužių ir tekstilės atliekų paruošimo naudoti pakartotinai veiklą, o pats Krovinys buvo gabenamas į atliekų tvarkymo įrenginį pareiškėjos veiklavietės, kur tvarkomos atliekos, o ne parduotuvių, adresu.

Komisija, įvertinusi byloje pateiktus dokumentus, išklausius posėdžio metu tiek pareiškėjos, tiek atsakovo atstovų argumentus, sutinka su atsakovo išvadomis, kad pareiškėja šioje byloje nepateikė pakankamų ir patikimų dokumentų, įrodančių, kad ginčijamas Krovinys vežimo metu atitiko ATĮ 3² straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, kurios leistų Krovinį laikyti ne atliekomis, todėl Departamento Sprendimas pripažinti Krovinį atliekomis yra teisėtas, pagrįstas, atitinka Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus bei suformuotos teisminę praktiką.

Dėl pareiškėjos skundo argumento, jog atsakovas ignoravo Bendrovės ir Siuntėjo susitarimo dėl būtent išrūšiuotų dėvėtų drabužių, o ne dėl atliekų pirkimo – pardavimo, turinį bei Siuntėjo valią, tikslą, Komisija pažymi, kad šiuo atveju pritaria atsakovo pozicijai, jog atliekų statusas tarpvalstybinio vežimo kontekste nustatomas ne pagal vien turėtojo deklaruojamą valią, bet pagal objektyvias faktines aplinkybes, pateiktus įrodymus ir taikomus teisės aktų kriterijus, o atliekų turėtojo deklaruojamas tikslas savaime nereiškia, kad objektas negali būti priskirtas atliekomis, jeigu objektyvios aplinkybės rodo faktinį atsikratymą ar ketinimą atsikratyti Direktyvos prasme. Prielaidas tokiai išvadai sudaro ir Reglamentas bei ATĮ, kurie suteikia kompetentingoms institucijoms teisę ir pareigą vertinti faktines krovinio savybes, jo būklę, paskirtį ir planuojamą naudojimą, o ne vadovautis subjektyviu deklaruojamu atliekų turėtojo siekiu, kaip lemiančiu kriterijumi.

Šiuo atveju pareiškėjos skunde nurodyti dokumentai, anot pareiškėjos, pagrindžiantys dėvėtų drabužių, o ne tekstilės atliekų pirkimą, t. y. sąskaita, krovinio pervežimo sutartis, susirašinėjimas, važtaraštis, tarp šalių vykęs susirašinėjimas dėl tekstilės gaminių įsigijimo, Siuntėjo finansinės apskaitos dokumentai, Komisijos vertinimu, nepaneigia atsakovo objektyviai nustatytų aplinkybių, sudarančių pagrindą vežtus dėvėtus drabužius laikyti atliekomis.

Pareiškėja tiek skunde, tiek jos atstovai Komisijos posėdžio metu akcentavo argumentą, kad atsakovas nepagrįstai Bendrovės vykdytą tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) persikirstymą ir prekinės išvaizdos jiems suteikimą, atliekamą prieš išvežiojant dėvėtus drabužius į konkrečias Bendrovės parduotuves, prilygino paruošimui pakartotiniam naudojimui. Anot pareiškėjos atstovų, Bendrovės veiklavietėje nebuvo vykdoma jokia ginčo dėvėtų drabužių paruošimo pakartotiniam naudojimui, kaip ši sąvoka apibrėžta ATĮ 2 straipsnio 53 punkte, veikla – drabužiai, pasak pareiškėjos atstovų, tik buvo išlyginami, nuo jų nurenkami pūkeliai, taip suteikiant dėvėtiems drabužiams prekinę išvaizdą prieš išvežant juos į atskiras prekybos vietas, ir rūbai suskirstomi pagal kokybę, madą, sezoną ir gaminių tipą vežimui į atskiras parduotuves.

ESTT praktikoje nuosekliai pabrėžiama, kad ketinimas pakartotinai naudoti daiktus pats savaime nepanaikina jų atliekų statuso, jeigu vežimo metu jie dar nėra pasiekę tokios būklės, kad galėtų būti naudojami tiesiogiai ir be papildomo apdorojimo (ESTT 2019 m. kovo 28 d. sprendimas byloje Nr. C-358/11, 2025 m. spalio 23 d. sprendimas byloje Nr. C-113/12).

Komisija, įvertinusi bylos duomenis, vis dėlto, sprendžia, kad surinkta bylos medžiaga patvirtina atsakovo įrodinėjamą faktą, jog šio ginčo atveju buvo vežamos tekstilės atliekos, skirtos paruošti naudoti pakartotinai, o ne produktai, kurie gali būti tiesiogiai parduodami galutiniam vartotojui. Be kita ko, pastebėtina, kad nei pareiškėjos taršos leidime, nei Techniniame reglamente, kuriuose aprašyta Bendrovės veikla ir atliekų naudojimo technologinio proceso schema bei eigos aprašymas, nėra nurodyta, kad pareiškėja vykdo prekinės išvaizdos suteikimą. Priešingai - Techniniame reglamente nurodyta, kad „į atliekų tvarkymo įrenginį (duomenys neskelbtini) gali būti priimamos tvarkomos ir laikomos tik šiame taršos leidime nurodytos atliekos”.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, Komisija laiko, kad atsakovas pagrįstai sprendė, jog į pareiškėjos veiklavietę produktai negalėjo būti vežami, tvarkomi ar jiems suteikiama „prekinė išvaizda“, nes atliekų tvarkymo įrenginyje tvarkomos tik atliekos.

Dėl pareiškėjos skundo argumento, kad atsakovas nepagrįstai suabsoliutino ir formalizavo „sertifikatų“ bei kitų dokumentų, patvirtinančių dėvėtų drabužių dezinfekavimą ir tinkamumą naudoti svarbą, bei kad tekstilės pakartotinio naudojimo industrijos praktika nenumato sertifikatų kiekvienam išrūšiuotam drabužiui ar kroviniui, o dėvėtų drabužių transportavimui užtenka bendro šiuo atveju Siuntėjo pateikto (duomenys neskelbtini) išduoto KIWA sertifikato, patvirtinančio Bendrovės bei Siuntėjo veiklos atitiktį kokybės standartams ir atitinkamai Bendrovės įsigytų tekstilės gaminių (dėvėtų drabužių) tinkamumą naudoti pagal pirminę paskirtį ir nekenksmingumą aplinkai ir žmonių sveikatai.

Visų pirma, pažymėtina, kad minėta KIWA sertifikatas Nr. (duomenys neskelbtini) išduotas 2025 m. gegužės 31 d., t. y. po to, kai ginčijamas Kroviny 2025 m. balandžio 15 d. buvo išvežtas į Lietuvos Respubliką. Nors pareiškėjos atstovai Komisijos posėdžio metu akcentavo, kad ginčo Krovinio vežimo metu galiojo anksčiau išduotas sertifikatas, tačiau jis į bylą nepateiktas. Esant nustatytoms aplinkybėms, Komisija sprendžia, kad minėtas sertifikatas negali būti laikomas įrodymu, kad iš atliekų pagaminta medžiaga įgijo produkto statusą pagal ATĮ 3² straipsnio 1 dalį ar konkrečiu vežimo metu Kroviny jau nebelaikomas atliekomis. Be to, pagal jau minėtą visoms Europos Sąjungos šalims narėms privalomą Direktyvą, kurios 6 straipsnio 1 dalis numato konkrečias sąlygas tam, kad atliekos, atlikus jų perdurbimo ar kitą jų naudojimo operaciją, nebebūtų laikomos atliekomis, tiek Nyderlandų Karalystės, tiek Lietuvos Respublikos ūkio subjektai, vykdydantys veiklą, susijusią su naudotų (dėvėtų) drabužių surinkimu, rūšiavimu ar tiekimu, privalo užtikrinti ir pagrįsti dokumentais (pvz., dezinfekcijos / valymo dokumentais, atitikties įrodymais) pagal taikytinus išsiuntimo šalies ir paskirties šalies reikalavimus, kad šie drabužiai buvo tinkamai paruošti pakartotiniam naudojimui t. y. dezinfekuoti arba išvalyti ir kad jų naudojimas nesukelia neigiamo poveikio aplinkai ar žmonių sveikatai. Šiuo atveju, pritariant atsakovo pozicijai, Komisija pažymi, kad vien bendro pobūdžio įmonės sertifikavimas pagal kokybės standartus nepakeičia atliekų teisinio statuso konkrečios siuntos atžvilgiu, jei nėra įrodymų, kad ta siunta atitinka atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus ir yra paruošta naudoti pakartotinai. Šią išvadą pagrindžia dėvėtiems drabužiams ir tekstilės gaminiams taikomas 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/988 dėl bendrosios gaminių saugos ir kuriuo panaikinama Direktyva 2001/95/EB (toliau

– Reglamentas 2023/988), pagal kurio 2 straipsnio 3 punktą naudoti tekstilės gaminiai, kurie dar nėra parengti pakartotiniam naudojimui ir (ar) nėra tinkamai įvertinti bei dokumentuoti, negali būti laikomi produktais vien tik dėl to, kad ateityje planuojama juos panaudoti pakartotinai. Taigi, antrinant atsakovo pozicijai, pažymėtina, kad dėvėtų drabužių ir tekstilės gaminių tiekimas į Lietuvos Respublikos rinką pakartotiniam panaudojimui galimas tik užtikrinus jų dezinfekciją ir turint tinkamai parengtą dezinfekcijos (dezinsekcijos) pažymėjimą ir (ar) kitus valymo / higienos užtikrinimo dokumentus, o ko šiuo atveju pareiškėja konkrečios Siuntos atveju neturėjo.

Pareiškėja skunde kritikuoja atsakovo neatsižvelgimą, priimant skundžiamą Sprendimą, į Nyderlandų KI išreikštą poziciją, kad Siuntėjo Krovinį laikė produktu.

Kaip matyti iš bylos duomenų, Nyderlandų KI išvadą, kad Siunta yra produktas, padarė, vadovaudamasi Siuntėjo paaiškinimu, kad siuntą sudaro surūšiuoti drabužiai, kurių paskirtis – pardavimas kaip drabužių gaminių bei remdamasi nurodyta krovinio paskirties vieta – dėvėtų drabužių parduotuvė (duomenys neskelbtini).

Komisija pastebi, kad, kaip teisingai tiek atsiliepiame, tiek Komisijos posėdžio metu akcentavo atsakovo atstovai, Departamentui nebuvo pateikta informacija apie atliktą Siuntėjo patikrinimą, taip pat nebuvo pateikta informacija ar nuorodos į konkrečius Nyderlandų Karalystėje galiojančių nacionalinių teisės aktų kriterijus, kuriais remiantis Nyderlandų KI sprendė, kad šiuo atveju medžiaga yra išrūšiuota taip, kad gali būti pateikta rinkai kaip naudoti drabužiai ir ko pasėkoje Krovinį pripažino produktu.

Komisijos vertinimu, atsakovas šiuo ginčo atveju tinkamai vadovavosi Reglamento numatyta galimybe, kad skirtingų valstybių narių kompetentingos institucijos gali skirtingai vertinti vežamos medžiagos teisinį statusą, ir Reglamento 28 straipsnio 1 dalyje nustatyta teise tais atvejais, kai išsiuntimo ir paskirties valstybių narių kompetentingos institucijos nesutaria dėl vežamos medžiagos klasifikavimo, nagrinėjamą medžiagą laikyti atliekomis.

Dėl įrodinėjimo naštos.

Komisija pažymi, kad šioje byloje tiek pareiškėja, tiek atsakovas atitinkamai skunde ir atsiliepiame bei šalių atstovai Komisijos posėdžio metu akcentavo kitos ginčo šalies neįvykdytą pareigą įrodyti atitinkamai gabentų dėvėtų drabužių kaip produkto ar atliekų statusą.

Šiuo ginčo klausimo aspektu Komisija vadovaujasi aukščiau nurodytomis Reglamento 50 straipsnio 4a ir 4b dalių nuostatomis, suteikiančiomis patikrinimuose dalyvaujančioms kompetentingoms institucijoms teisę patikrinimo metu reikalauti įrodymų, patvirtinančių, kad vežama medžiaga nėra atliekos, ir jų nepateikus, padaryti išvadą, jog vežimas laikytinas atliekų vežimu, taip pat LVAT praktika, kurioje teigiama, kad įrodinėjimo naštos (lot. onus probandi) paskirstymas yra vienas sudėtingiausių administracinio proceso elementų, nes nuo to, ar teisingai bus paskirstyta įrodinėjimo našta, gali priklausyti ir bylos baigtis vienos ar kitos šalies naudai. Bendroji įrodinėjimo naštos paskirstymo taisyklė skelbia, kad kiekviena šalis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (LVAT 2011 m. spalio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A 146-2329/2011). Teismų praktikoje skiriami du, tarpusavyje susiję, įrodinėjimo naštos aspektai. Pirmasis apima pareigą pateikti įrodymus ir vadinamas pozityviu įrodinėjimo naštos paskirstymo aspektu. Kitas įrodinėjimo naštos paskirstymo aspektas – negatyvusis – tampa aktualus tais atvejais, kai nepakanka įrodymų patvirtinti nei pareiškėjo, nei atsakovo nurodomoms aplinkybėms. Tokiu atveju sprendimas priimamas tos šalies nenaudai, kuriai priklauso neįrodytų aplinkybių įrodinėjimo našta (LVAT 2009 m. rugsėjo 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556 – 963/2009, LVAT biuletenis Nr. 18, 2010 m., 78 – 97 p., LVAT 2010 m. birželio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-862/2010). Negatyvusis elementas atsako į klausimą, kuriai šaliai tenka byloje teisiškai reikšmingų aplinkybių neįrodymo rizika (LVAT biuletenis Nr. 23).

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytą tarpvalstybinio vežimo metu atliekamų patikrinimų teisinį reglamentavimą bei paminėtą LVAT praktiką, taip pat įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes ir įrodymus, Komisija sprendžia, kad šiuo atveju neįrodytų aplinkybių dėl to, ar gabentas Krovinys iš

tikro buvo tiesiogiai pardavimui skirti dėvėti drabužiai, įrodinėjimo našta tenka pareiškėjai, o ji ginčo atveju neįrodė, jog jos organizuotas dėvėtų drabužių vežimas buvo tiesiogiai prekybai tinkamų produktų vežimas. Komisija, antrindama atsakovui, vadovaudamasi Reglamento 28 straipsnio 1 dalimi, 50 straipsnio 4a ir 4 b dalim, pažymi, kad atliekų teisėje aplinkos ir visuomenės sveikatos apsaugojimo tikslu taikomas griežtas prevencinis ir apsauginis principas, pagal kurį, kilus pagrįstoms abejonoms dėl medžiagos statuso, ji kvalifikuojama kaip atliekos, siekiant užtikrinti aukštą aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos lygį.

Bylos duomenimis nustatyta, kad Departamentas, siekdamas įvertinti situaciją visapusiškai, be iš Vokietijos KI gautų duomenų, vadovaudamasis Reglamento 50 straipsnio 4a dalimi, 2025 m. liepos 16 d. raštu, 2025 m. liepos 23 d. raštu, taip pat skambindami telefonu bei papildomai kreipdamasis 2025 m. rugpjūčio 6 d. raštu prašė pareiškėjos pateikti įrodymus, pagrindžiančius, kad Krovinys pagal CMR Nr. (duomenys neskelbtini) (dėvėti drabužiai, 17,180 kg (17,18 t)) nėra atliekos. Komisija šiuo atveju pripažįsta, kad atsakovas, kreipdamasis į Bendrovę kelis kartus ir aktyviai komunikuodamas su Bendrovės atstovais, sudarė pareiškėjai visas galimybes pateikti įrodymus, kad krovinys atitinka Direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje ir ATĮ 3² straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas nelaikyti Krovinio atliekomis. Taigi, atsakovas veikė nepažeisdamas gero administravimo bei objektyvumo principų.

Atsakovas, vadovaudamasis Reglamento 50 straipsnio 4 dalimi, atliko dokumentinį patikrinimą ir nors neapžiūrėjo Krovinio gyvai, nes patikrinimo atlikimo metu Krovinys jau buvo iškraustytas ir atlikti kiti veiksmai, tačiau Komisija sprendžia, kad atsakovo surinktų duomenų, dokumentų ir nustatytų faktinių aplinkybių visuma buvo pakankama atsakovui įvertinti Krovinio turinį ir statusą, t. y. pripažinti jį tekstilės atliekomis. Nagrinėjamu atveju surinktų įrodymų visuma, t. y. nustatytos aplinkybės, kad Krovinys buvo vežamas Transporto priemone, pažymėta raide „A“, indikuojančia atliekų vežimą, vežamas į atliekų tvarkymo įrenginį, Krovinio išvaizda (netvarkingos krūvos su purvinais drabužiais), taip pat dezinfekcijos sertifikatų nebuvimas patvirtina, jog Krovinys buvo gabenamas ne tiesioginiam pateikimui rinkai, o siekiant jį paruošti pakartotiniam panaudojimui, kas pagal ATĮ 2 straipsnio 53 dalį laikytina atliekų tvarkymo veikla.

Dėl nustatyto tekstilės atliekų vežimo pripažinimo neteisėtu.

Vadovaujantis Reglamento V priedo 1 dalies B sąrašu (Bazelio konvencijos IX priedu) tekstilės atliekos priskiriamos kodui B3030. Atliekos, klasifikuojamos Bazelio kodu B3030, įrašytos į Reglamento IIIA priedą, kai jos yra skirtos naudoti (paruošti pakartotiniam naudojimui), vežamos vadovaujantis Reglamento 18 straipsnio reikalavimais. Vadovaujantis Reglamento 3 straipsnio 2 dalies nuostatomis III, IIIA, IIIB prieduose klasifikuojamos atliekos, skirtos naudoti, vežamos vadovaujantis Reglamento 18 straipsnio reikalavimais. Atliekų vežimą organizuojantis asmuo privalėjo apie atliekų siuntą parengti informacinį dokumentą, nurodytą Reglamento VII priede, turėti tarp asmens organizuojančio vežimą ir atliekų gavėjo pasirašytą sutartį, kurioje įtraukti Reglamento 18 straipsnyje nustatyti abiejų šalių įsipareigojimai. Atliekų vežėjas kiekvienos atliekų siuntos vežimo metu turėjo turėti asmens organizuojančio vežimą parengtą ir pasirašytą informacinį dokumentą.

Įvertinus byloje nustatytas aplinkybes, kad nagrinėjamu atveju nei Siuntėjas, nei pareiškėja nei Vokietijos muitinės atlikto Transporto priemonės patikrinimo metu, nei atsakovo atlikto patikrinimo metu nepateikė atliekų vežimą lydinčio dokumento pagal Reglamento VII priedą, taip pat nepateikė sutarties, kurioje būtų aiškiai įtraukti Reglamento 18 straipsnyje nustatyti įsipareigojimai dėl naudojimui skirtų atliekų tvarkymo, Komisija sprendžia, kad atsakovas, padarė pagrįstą išvadą, jog vežimo metu Krovinio nelydėjo Reglamento 18 straipsnyje ir VII priede nustatyti dokumentai, kurie yra privalomi, kai vykdomas tekstilės atliekų (B3030) vežimas. Dėl to atsakovas tokį vežimą pagrįstai pripažino neatitinkančiu Reglamento 3 straipsnio 2 dalyje ir 18 straipsnyje nustatytos tvarkos ir, vadovaujantis Reglamento 2 straipsnio 35 dalies g punkto iii papunkčiu, atsakovo pagrįstai pripažintas neteisėtu atliekų vežimu, nes vežimas buvo atliekamas „tokiu būdu, kuris iš esmės nenurodytas VII priedo dokumente“, t. y. be privalomo VII priedo dokumento.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes ir nurodytas teisės aktų nuostatas, darytina išvada, kad skundžiamas Sprendimas priimtas įvertinus reikšmingų faktinių aplinkybių visumą, laikantis Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų, tinkamai vadovaujantis suformuota teismine praktika, yra aiškus, išsamus, atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, todėl laikytinas teisėtu ir pagrįstu. Sprendimą naikinti pareiškėjos skundo motyvais nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos UAB „duomenys neskelbtini“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė